

Årsmelding 2020

Innhold

Hovedtrekk 2020	4
Fornyng	6
Forvaltning	13
Formidling	18
Aktivitetskalender	34
Forskning og kunnskapsutvikling	36
Organisasjon, økonomi og personale	39
Styret og stiftelsens ytre arkitektur	43
Regnskap 2020	44
Balanse 2020	45
Noter 2020	47
Revisjonsberetning 2020	52

Stiftelsen Oslo Museum ble etablert i 2006 som en sammenslutning av Oslo Bymuseum, Interkulturelt Museum og Teatermuseet. I 2013 åpnet Arbeidermuseet som en ny formidlingsarena for Akerselvas industri- og arbeiderhistorie, og i 2018 ble kulturkafeen «Hønse-Lovisas hus» en del av Arbeidermuseets tilbud. Oslo Museum holder i dag til på tre steder: Bymuseet og Teatermuseet på Frogner,

Interkulturelt Museum på Grønland, og Arbeidermuseet og Hønse-Lovisas hus ved Akerselva på Sagene. Stiftelsen forvalter betydelige samlinger som belyser byens historie og teaterhistorie. Totalt omfatter samlingen ca. 35 000 objekter, ca. 12 000 kunstneriske arbeider og over to millioner fotografier (negativer).

Visjonen fram mot 2022 er at Oslo

Museums arenaer er møteplasser for hele byen og steder for kunnskap, kritisk refleksjon og berikende opplevelser i et livsløpsperspektiv.

Museet er i hovedsak finansiert av Oslo kommune og Kulturdepartementet. I tillegg søker museet om prosjektmidler og gaver fra forskjellige offentlige instanser og private stiftelser.

Hovedtrekk 2020

Året 2020 vil forhåpentligvis gå inn i historiebøkene som «Det merkelige år» med hendelser og tiltak som vel ingen hadde kunnet se for seg før samfunnet ble nedstengt i mars¹. Pandemien har rammet enkeltpersoner, familier, institusjoner og bransjer ulikt, både sykdomsmessig, sosialt og økonomisk. En av de største utfordringene for kultursekto-

ren, inkludert museene, har vært at vi i liten grad har kunnet tilrettelegge for fysiske publikumsopplevelser på vanlig måte gjennom utstillinger, forestillinger, konserter, omvisninger, samtalekvelder, foredrag og andre tilbud. Dette har igjen gått ut over institusjonenes egeninntekter.

For Oslo Museums del er disse redusert med 30% sammenliknet med 2019, og noe mer i forhold til opprinnelig budsjett for 2020. Ekstraordinær støtte fra Kulturdepartementet, innsparinger på flere områder og lavere pensjonskostnader enn estimert har likevel gjort at vi har kommet oss gjennom året på en tilfredsstillende måte.

¹ Begrepet «Det merkelige år» er lånt fra tittelen på historikeren S.C Hammers bok fra 1906 om hendelsene i unionsoppløsningsåret 1905.

Karl Johans gate 17. mai 2020 kl. 10.32. Museets fotografer og øvrige ansatte har bidratt til dokumentasjon av annerledesåret 2020. Foto: Fredrik Birkelund
Forside: Sommertilbudet «5 på Grønland» besøker Losæter og Bybonden Øystein Hvamen Rasmussen. Foto: Sissel O. Ødegård / Oslo Museum

Som i resten av museums-Norge (og store deler av samfunnet) har mye av livet på Oslo Museum i 2020 vært preget av stengte museer i lengre perioder, nedskalerte eller avlyste arrangementer, endrede og nye planer, og hjemmekontor for de fleste. Men museet kan likevel vise til høyt aktivitetsnivå, stor kreativitet og god måloppnåelse på de fleste områder.

Samlingsforvaltningen har foregått både på museet og fra hjemmekontor. Dette har fungert tilfredsstillende. Det løpende arbeidet med å registrere, konservere og digitalisere museets samlinger ble videreført. Til sammen flere tusen nye objekter – foto, malerier og gjenstander – ble gjort søkbare for publikum på nett, med bilde og kontekstualiserende opplysninger også i 2020. Det er ryddet systematisk i tidligere registreringer i den digitale katalogen. Gavehenvendelser er vurdert gjennom digitale inntaksmøter. Blant årets tilvekster var en større samling av gjenstander og arkivalia fra Trandum asylmottak (ca. 200 katalognummer), en samling glassnegativer fra perioden 1890-1910 (477 objekter) og fire bygningselementer fra Y-blokka, som ble revet høsten 2020. Museet har også fått gjennomført et lenge ønsket revisjons- og flyttestilbud, der deler av samlingen er flyttet fra et lite tilfredsstillende lager til et nytt og bedre magasin.

Formidlings- og kommunikasjonsarbeidet har vært utfordrende i en tid med stor uforutsigbarhet. Museet har (om)prioritert ressurser til digital formidling og kommunikasjon med publikum i sosiale medier. Dette innebærer at vi har lansert nye digitale konsepter som «underholdende folkeopplysning», digitale byvandring, videoserier med byhistorisk kunnskap, rebuser og konkurranser. Vi har også videreutviklet vårt nettutstillingstilbud, blant annet med temaer fra Oslos teaterhistorie. Vi har strømmet kunstsamtaler, omvisninger og Baby-sang, og vil arbeide videre med denne måten å nå publikum på i 2021. Skolene har fått tilbud om digitale undervisningsopplegg eller nye utendørstilbud, der smittevern hensynene ivaretas.

Samtidig har vi forsøkt å ha et «tradisjonelt» tilbud med arrangementer og byvandring i den grad smittevernglene har tillatt det, da dette har vært etterspurt av publikum. I løpet av året åpnet vi flere nye utstillinger både på Teatermuseet, Interkulturelt Museum, Bymuseet og ute i byen. Blant de nye utstillingene var «Forvandlingens kunst» på Teatermuseet, som viste høydepunkter i den teaterhistoriske samlingen; Sayed Satter Hasans kunstprosjekt «Hansens kjelke» på Interkulturelt Museum, som tematiserte kulturell hybriditet i et mangfoldig samfunn, og Bymuseets nye utstilling «Krig og hverdagsliv. Oslo 1940–1945», som diskuterte hvordan den okkuperte hverdagen og nazi-diktaturet preget enkeltmenneskers liv. «Krig og hverdagsliv» var museets bidrag til den nasjonale markeringen av at det i 2020 var 80 år siden utbruddet av andre verdenskrig i Norge og 75 år siden freden.

Samlet er det fysiske besøket til Oslo Museums arenaer redusert med 66% i 2020 fra 2019. 25 639 personer var innom oss i 2020, mot 71 057 besøkende i 2019. Imidlertid viste besøket positive utviklingstrekk før museet ble stengt ned i mars og i juli. Den digitale formidlingen har stor rekkevidde, og flere av tilbudene våre blir sett av flere hundretusen personer. Blant annet utarbeidet vi en Oslo-rebus med aktuelle steder i Oslo og kjente Oslo-profiler som nådde hele 386 578 personer.

Nytt av året var at vi sammen med flere andre aktører laget «sommerklubb» med kulturopplevelser, kunstnerstyrte verksteder og et sted å være for barn og ungdom i Interkulturelt Museums nærområde. På grunn av pandemien ble de fleste fritidsaktiviteter for barn og unge på Grønland og Nedre Tøyen (og i Oslo og landet for øvrig) stengt ned våren 2020. Det var derfor et stort behov for å skape aktivitet og trygge møteplasser for barn og ungdom i bydelen, spesielt da skolene tok sommerferie. For å bidra til en bedre sommer for barna i museets nærmiljø, stengte vi Interkulturelt Museum på hverdagene for uorganisert besøk, og åpnet i stedet sommerklubb, med mulighet for de eldste til å få sommerjobb som vert eller

aktivitetsleder. Prosjektet var muligjort av inkluderingsmidler fra Kulturdepartementet, støtte fra Oslo kommune og Sparebankstiftelsen. Arbeidene som ble laget i regi av sommerklubben ble vist i en egen utstilling i september.

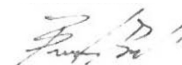
Både Oslo Museum og andre museer har dokumentert hvordan pandemien har preget folks hverdagsliv og materialisert seg fysisk i byrommet, som kilder til ettertidens historieskriving. Museet har også deltatt i flere forsknings- og utviklingsprosjekter i regi av de nasjonale museumsnettverkene, Kulturrådet og flere forsknings- og utdanningsmiljøer. Museets medarbeidere har publisert fagartikler i tidsskrifter og bidratt med innlegg på fysiske og digitale konferanser. Flere av museets fagpersoner brukes også aktivt av universiteter og høyskoler som forelesere og sensorer.

I dette krevende året vil vi rette en ekstra stor takk til museets personale som har vist stor kreativitet, endringsvilje og fleksibilitet i en utfordrende og uoversiktlig situasjon. Vi vil også takke museets økonomiske bidragsytere og våre mange samarbeidspartnere og støttespillere som også i år har bidratt positivt til utviklingen av museet. Styrets medlemmer fortjener takk for konstruktivt samarbeid, kunnskapsdeling og sitt store engasjement for museet.

Årsmeldingen er som tidligere år disponert etter Kulturdepartementets mål for museumssektoren, slik de er formulert i Proposisjon 1S (2019-2020) og senere gjentatt i Kulturdepartementets tildelelsesbrev: fornying, forvaltning, formidling og forskning. Avslutningsvis følger en redegjørelse for økonomi, organisasjon og personalforvaltning, samt årsregnskap og revisorberetning.

Lars Emil Hansen
Museumsdirektør

Bernt Bull
Styrets leder

Mål: «Museene er aktuelle og profesjonelle institusjoner og utøver en aktiv samfunnsrolle».
(Prop 1S 2019-2020)

FORMÅL, SAMFUNNSROLLE OG STRATEGISKE SATSNINGS-OMRÅDER

Stiftelsen Oslo Museum ble etablert i 2006 som en sammenslutning av Oslo Bymuseum, Interkulturelt Museum og Teatermuseum. I 2013 åpnet Arbeidermuseum som en ny formidlingsarena for Akerselvas industri- og arbeiderhistorie, og i 2018 ble kulturkafeen «Hønse-Lovisas hus» en del av Arbeidermuseumets tilbud. Oslo Museum holder i dag til på tre steder: Bymuseet og Teatermuseum på Frogner, Interkulturelt Museum på Grønland, og Arbeidermuseum og Hønse-Lovisas hus ved Akerselva på Sagene. Stiftelsen forvalter betydelige samlinger som belyser byens historie og teaterhistorie. Totalt omfatter samlingen ca. 35 000 objekter, ca. 12 000 kunstneriske arbeider og over to millioner fotografier (negativer).

Visjonen fram mot 2022 er at Oslo Museums arenaer er møteplasser for hele byen og steder for kunnskap, kritisk refleksjon og berikende opplevelser i et livsløpsperspektiv.

Oslo Museums formål er etter vedtektenes paragraf 2 formulert slik:

Oslo Museum skal vekke interesse for og formidle kunnskap om Oslo bys historie og utvikling, innbyggernes liv og livsvilkår gjennom tidene, det flerkulturelle samfunn og innvandring til Norge, bykultur, teaterhistorie og scenekunst.

Virksomheten skal være i dialog med og speile det samfunnet museet er en del av. Museet skal bidra til å fremme respekt og forståelse for kulturelt mangfold, kulturelle endringsprosesser og majoritets/minoritetsspørsmål i fortid og samtid.

Museet skal samle, bevare og bearbeide kulturhistorisk materiale av

enhver art som kan belyse byens og innbyggernes liv og livsvilkår fra fortid til samtid. Museets samlinger skal tilrettelegges for vitenskapelig arbeid, utført både av egne ansatte og andre forskere. Museet skal formidle sitt materiale gjennom utstillinger, undervisning, publikasjoner og annen utadrettet virksomhet. Museet kan også benytte ulike kunstformer som virkemidler i sin formidling. Museet skal være et nasjonalt kompetansesenter innenfor sine områder.

Museet kan samarbeide med andre museer og institusjoner i inn- og utland.

Museet kan oppta nye institusjoner/samlinger av kulturell betydning.

Museet kan også drive annen virksomhet som har naturlig tilknytning til formålet.

Museet er i hovedsak finansiert av Oslo kommune og Kulturdepartementet. I tillegg søker museet om prosjektmidler og gaver fra forskjellige offentlige instanser og private stiftelser.

Samfunnsrolle

«Museenes samfunnsrolle eller samfunnsoppdrag ligger i å utvikle og formidle kunnskap om menneskers forståelse av og samhandling med sine omgivelser. I dette ligger stor faglig frihet og samtidig utfordringer for museene å definere hva som er relevant og viktig i et samfunnsperspektiv. Dette er et faglig kjernesporsmål for museene, som krever kontinuerlig analyse og refleksjon.»

(St. melding 49 (2008-2009): Framtidas museum. Forvaltning, forskning, formidling, fornying, senere er formuleringen gjentatt i samtlige tildelingsbrev fra staten).

Oslo Museum utøver sin samfunnsrolle ved å samle inn, forvalte og produsere

kunnskap om urbane endringsprosesser i vid forstand, herunder migrasjon og teaterhistorie, og ved å formidle kunnskap som bidrar til refleksjon, nye perspektiver og til respekt på tvers av sosiale, kulturelle og etniske skillelinjer. Museet ønsker å være en attraktiv og engasjerende møteplass for Oslos sammensatte befolkning, og å inkludere befolkningen i mange av prosjektene våre. Våre arenaer skal være steder for relevant kunnskaps- og meningsutveksling basert på museets samlinger, egen forskning og bidrag fra andre kunnskapsmiljøer.

Oslo Museum er bevisst sin makt til å definere kulturarv i sin innsamling og formidling. Det påhviler museet et stort ansvar i å velge ut historier som gir et dekkende og relevant bilde av det mangfoldet som kjennetegner dagens (by)samfunn. Mangfold er her forstått som variasjon i kulturell, økonomisk og sosial bakgrunn, etnisitet, kjønn, nasjonalitet, alder, seksuell orientering og funksjonsevne. Museet forsøker derfor å arbeide aktivt for å nå nye grupper gjennom ulike typer aktiviteter og involvering i prosjekter.

STRATEGIER OG PLANER FRAM MOT 2022 – NOEN HOVEDPUNKTER

Oslo Museums styre vedtok i 2016 ny strategisk plan for perioden 2016–2020. Planen ble i 2019 prolongert ut 2022, i påvente av den nye museums-meldingen. Den strategiske planen har også ligget til grunn for museets arbeid i 2020, men endringer og tilpasninger er gjort i forbindelse med stenging av museene og utvikling av nye og andre typer tilbud. Planen vektlegger utvikling av museet som møteplass gjennom attraktive og varierte publikumstilbud, aktiv bruk av nett og sosiale medier, samt en profesjonell samlingsforvalt-

ning. Bedre forankring i lokalsamfunnet Oslo er et annet satsningsområde. Videre er det en ambisjon å utvide det økonomiske handlingsrommet gjennom økt egeninntjening.

Forvaltningsstrategi: prioritering, sikkerhet og tilgjengelighet
Kunnskapsstrategi: kunnskapsproduksjon om samtid, nær fortid og egne samlinger
Formidlingsstrategi: attraktiv, aktuell og engasjerende formidling på alle arenaer.

DET NASJONALE MUSEUMSNETTVERKET

Som en del av museumsreformen ble det på begynnelsen av 2000-tallet opprettet flere faglige nettverk, der museet deltar for å sikre egen faglig utvikling, nytenkning og profesjonalisering, og for å dele kunnskap og erfaringer med andre museer. Oslo Museum er ansvarsmuseum for Nasjonalt museumsnettverk for minoriteter og kulturelt mangfold (Mangfoldsnnettverket), og deltar også aktivt i Fotonettverket, Nettverk for industri- og teknologihistorie, Nettverk for Arbeiderhistorie, Herregårdsnnettverket, Nettverk for kvinnehistorie og Nettverk for demokrati og menneskerettigheter. For tiden er museet aktivt med på prosjektet «Nå begynner a med der igjen» i Kvinnenettverket, «Opphøyd og oversett» i Herregårdsnnettverket og museet leder prosjektet «Uenighetsfelleskapet» i Mangfoldsnnettverket.

INKLUDERING OG KULTURELT MANGFOLD

Mangfold og inkludering er viktige satsningsområder for Oslo Museum, som holder til i et mangekulturelt bysamfunn, der over en tredjedel av befolkningen har bakgrunn fra et annet land enn Norge. Vi legger et bredt mangfoldsperspektiv (som omfatter kjønn, alder, etnisitet, religion, seksuell orientering, funksjonsevne og kulturell, sosial og økonomisk bakgrunn) til grunn for arbeidet vårt, både når det gjelder faglig innhold og arbeid med målgrupper og publikumsutvikling. Vi vektlegger å være tilgjengelig for alle

ved å ha mange gratis tilbud, arbeide målgruppefokuset mot ulike målgrupper og å utvikle digitale løsninger slik at vi kan nå de som ikke kan besøke oss fysisk. Det er en ambisjon at kulturelt mangfold skal være et perspektiv ved formidlingen på alle museets arenaer, og at vi skal nå ut til flere med minoritetsbakgrunn i vår formidling, både gjennom involvering i ulike prosjekter og målrettede formidlingsopplegg.

«AKTIV SAMFUNNSROLLE», MANGFOLD OG INKLUDERING

«Typisk dem» Interkulturelt Museum.

Utstillingen retter søkelyset mot fordommer, rasisme og konsekvensene av dem i dag. I 2020 har samarbeidet med Samarbeid for inkluderende dialog (SID) blitt videreført. SID arbeider med å redusere sosial ekskludering av unge mennesker, utenforskap og med å forhindre rekruttering til uønskede miljøer gjennom dialog, brobygging og ved å fremme de unges stemme. Museet har bidratt til at SID har laget en oppfølger til filmen

som ble lansert i 2019, som handlet om utenforskap. Museet har også planer om å etablere et podkast-studio på museet når finansieringen faller på plass.

Internasjonal kulturkafé Frodig Interkulturelt Museum

Den internasjonale kulturkaféen Frodig åpnet i 2019. Kaféen er utviklet i samarbeid med og har vært driftet av Mestringsguiden AS, en ideell bedrift som gir flyktninger hjelp til selvhjelp i bosettingsfasen i tett samarbeid med NAV. Nedstengningen har vært utfordrende for kaféen, som har holdt stengt siden mars.

Søndagskafé på Interkulturelt Museum

Annenhver søndag inviterer vi nærmiljøet til «Søndagskaféen». Dette er et samarbeid med JOY, Joint Organization for Youth, en organisasjon som arbeider for gode fritidstilbud til barn og unge. Hver gang kommer det mellom 50 og 120 personer. Søndagskaféen er et lavterskeltilbud til småbarnsfamilier med lekekrok for de minste og ulike verksteder. Dette tilbudet har vært avlyst siden mars av smittevern hensyn.

Bilbanebygging på Sommerklubben 2020. Foto: Sissel O. Ødegård / Oslo Museum

«Sommer på Grønland» Interkulturelt Museum

På grunn av pandemien ble de fleste fritidsaktiviteter for barn og unge på Grønland og Nedre Tøyen (og i Oslo og landet for øvrig) stengt ned våren 2020. Det var derfor et stort behov for å skape aktivitet og trygge møteplasser for disse gruppene i bydelen, spesielt da skolene tok sommerferie. For å bidra til en bedre sommer for barna i museets nærmiljø, stengte vi Interkulturelt Museum på hverdagens for uorganisert besøk, og åpnet i stedet sommerklubb med mulighet for de eldste å få sommerjobb som aktivitetsleder. (Mer i formidlingskapitlet).

Ny temporærutstilling: «Hasansens kjelke», Interkulturelt Museum fra 18. februar

Inspirert av polarhelten og nasjonalikonet Fritjof Nansen (1861-1930), som satte ski på en kjelke for å komme fortere fram, har kunstner Sayed Sattar Hasan blandet håndverkstradisjoner og kultursymboler fra Pakistan og Norge. Resultatet er en helt egen hybridkjelke, en blanding av en pakistansk charapai (dagseng) og en norsk skikjelke. (Mer i formidlingskapitlet).

OsLove. Byhistorie for begynnere. Fast utstilling, Bymuseet

Bymuseets faste utstilling belyser Oslos 1000-årige historie med vekt på Oslos historie som innflytter- og innvandrer by. Utstillingen tar også opp byens historie som møteplass for skeive fra hele landet.

Ankomst Oslo. Formidlingstilbud Bymuseet og Arbeidermuseet

Ankomst Oslo er et undervisningstilbud tilpasset voksne innvandrere som går på kurs i norsk og samfunnsfag. Tilbudet er gratis. 109 personer deltok i tilbudet før museet ble stengt pga pandemien.

Søttallet. Bymuseet

Utstillingen belyser «det lange 1970-tallet», fra ca. 1965 til ca. 1980 i Oslo, og viser hvordan dette tiåret åpnet opp for kulturelle endringsprosesser som vi dag enten tar for gitt eller fortsatt diskuterer, blant annet likestilling, likekjønnet kjærlighet, innvandring, forbruksvekst, miljøspørsmål og byutvikling.

Møte med minner og Den kulturelle spaserstokken

Museet har gjennom flere år utarbeidet tilbud til personer rammet av

demens (Møte med minner) og andre seniorer med behov for særskilt tilrettelegging. Blant annet har vi utviklet ni vandretstillinger til sykehjemmene i Oslo som skal stimulere til erindring og samtale rundt bestemte bystrøk eller kultur- og byhistoriske tema som «jul» og «kvinner i arbeidslivet»,

Forberedelse til Skeivt år 2022

Vi har arbeidet med planer for Nasjonalt skeivt år 2022 på museet, i forbindelse med at det er 50 år siden avkriminaliseringen av homoseksualitet. Foreløpig planlegges kunst- og kulturhistoriske utstillinger og utgivelse av en publikasjon om hovedstadens skeive historie. Fritt Ord har bevilget støtte til prosjektet.

MANGFOLDSNETTVERKET

Mangfoldsnettverkets mål er å styrke arbeidet med minoriteter og kulturelt mangfold i de norske museene, og å være en plattform for diskusjoner, erfaringsutveksling og gjennomføring av samarbeidsprosjekter. Nettverket ble etablert i 2006 og har siden starten hatt et økende antall medlemsmuseer.

Sayed Sattar Hasan (Hasansen) fikk opplæring av lokale krefter fra bakgården når han skulle flette setet til charpai-kjelken. Foto: Sissel O. Ødegård / Oslo Museum

Arbeidet i Mangfoldsnettverket er prosjektbasert, og arbeidsgruppa utviklet i 2018 et nytt prosjekt, «Uenighetsfellesskapet», som det ble søkt midler til gjennom Kulturrådets «samfunnsrolleprogram». Søknaden ble innvilget, og elleve museer har i 2019 og 2020 arbeidet videre med prosjektet, som har til formål å undersøke hvordan arbeid med motstand og friksjon i museal praksis kan gi anledning til å reflektere over og ny-tenke metoder og strategier for mangfoldsarbeid i museumsfeltet. Mange av deltagerne er berørt av koronasituasjonen, enten ved at deres arbeidssituasjon er endret, eller ved at gjennomføring av praktiske prosjekter måtte stoppes på grunn av smittevern hensyn. Prosjektets varighet er derfor forlenget ut 2021.

Det var planlagt to samlinger i forbindelse med prosjektet «Uenighetsfellesskapet», en vår og en høst. Vårsamlingen var planlagt for de som er aktivt involvert i prosjektet, mens høstsamlingen skulle være åpen for hele nettverket. I år utgikk vårsamlingen på grunn av pande-

misituasjonen. Høstsamlingen ble gjennomført i tilknytning til Kulturrådets og Museumsforbundets forskerkonferanse på Glomdalsmuseet 22. og 23. oktober.

Representanter fra Oslo Museum har som nettverkets ansvarsinstitusjon deltatt på Kulturrådets digitale nettverkssamling høsten 2020.

MUST – Museene i Stavanger kom med som ny medlemsinstitusjon i 2020.

IMMATERIELL KULTURARV

I 2007 ratifiserte Norge UNESCOs konvensjon om immateriell kulturarv. Immateriell kulturarv omfatter blant annet språk, utøvende kunst, sosiale skikker, sang, tradisjonelle håndverksferdigheter og ritualer. Konvensjonen skal sikre at denne kulturarven vernes. Oslo Museum arbeider med immateriell kulturarv gjennom flere publikumstilbud. Vi arrangerer «Babysang», der vi sammen med deltakerne synger

tradisjonelle barnesanger, som slik overføres mellom generasjonene. Det årlige arrangementet Barnas Verdensdager arrangeres i samarbeid med Oslo World Music Festival og Oslo Musikk- og kulturskole, der publikum møter dans, musikk og historiefortellinger fra mange deler av verden. På Juleverkstedet «Førjul på Frogner» får foreldre og barn opplæring i å flette juletrekurver, lage granranser og en rekke andre håndverksferdigheter knyttet til juletradisjonene. I 2020 utgikk de to siste aktivitetene på grunn av pandemien.

NETT OG SOSIALE MEDIER – DIGITAL FORMIDLING

Året 2020 ble et digitalt år for Oslo Museum som følge av pandemien og fysisk stengte dører deler av året. Sosiale medier og hjemmeside ble viktige redskap i møte med et kulturelt katastrofeår. Informasjonsbehovet har vært stort under hele perioden, og Facebook og Instagram har vært

Søttitallet: Typisk stueinteriør gjenskapt i Bymuseets utstilling. Foto: Fredrik Birkelund / Oslo Museum

uunnværlige kommunikasjonskanaler for å informere publikum om status på nedstengning, åpning og gjeldende smittevernråd. For å opprettholde publikums interesse og engasjement har museet produsert flere nye digitale publikumstilbud. Strategien har vært at veien tilbake til museet blir kortere hvis engasjementet opprettholdes blant faste og nye publikumsgrupper. Samtidig ønsket vi å imøtekomme et kulturelt behov som oppstod på grunn av stengte kulturarenaer. Effekten av den digitale satsningen er at vi har opprettholdt fjorårets engasjementnivå på tross av at museet har vært stengt i flere måneder.

Da museumsarenaene var lukket lanserte vi den digitale serien «underholdende folkeopplysning» med byhistorisk informasjon om alt fra hjemmeundervisning til utedøer. Serien engasjerte 2986 personer med en rekkevidde på 116 188. «Visste du at ...»-serien er en videre utvikling av serien og har nådd 106 981 personer i 2020.

Nettutstillinger basert på foto fra museets samling er en annen strategi vi har benyttet for å nå publikum i perioden med stengte museer. Første fotoutstilling ble publisert 20. mars og gir et innblikk i livet bak sykehusdørene i Oslo i perioden 1910 til 1962. Nettutstillingen fikk 765 unike besøkende, mens «Fabrikkliv på Sagene» hadde 452 besøkende på oslomuseum.no. Fordelen med

nettutstillinger er at samlingen tilgjengeliggjøres for publikum som ikke kan komme til oss grunnet geografisk plassering eller er hindret av andre grunner.

Digitale byvandring ble en løsning på hvordan holde museets kjente bykonsept i live i en periode med strenge publikumsrestriksjoner. «God morgen, Grønland» ble utgangspunktet for en hel digital byvandringsserie tilpasset Facebook. Eksempelvis ble den digitale byvandringen «Carl Berner» med Anne-Kristine Kronborg fra OBOS sett av til sammen 29 700 personer og Linken Apall-Olsens formidling av parkene i Oslo sett av over 16 400 personer. Tilbakemeldinger fra publikum har vært positive, og ved å digitalisere byvandringene har vi nådd langt utover publikummet som hadde oppsøkt oss fysisk.

Med ny nedstengning i november tenkte vi på nytt hvordan engasjere publikum i en tid hvor vi vanligvis inviterer hele byen til det veletablerte arrangementet «Førjul på Frogner». Som svar på manglende arrangementstilbud laget vi serien «Tradisjonen tro» med fire historiske fortellinger om typisk juletematikk som engasjerte 395 brukere og nådde 26 738 personer. Samtidig utarbeidet vi en grafisk Oslo-rebus med aktuelle steder i Oslo og kjente Oslo-profiler som engasjerte 9650 brukere og nådde hele 386 578 personer. Se også formidlingskapitlet.

MARKED, KOMMUNIKASJON OG SAMFUNNSKONTAKT

Marked- og kommunikasjonsavdelingen arbeider for å synliggjøre og profilere de ulike arenaene i mange kanaler ved hjelp av digitale konsepter, dialog med publikum og synliggjøring av museets tilbud, i samsvar med strategiske planer. Koronakrisen førte til et økt informasjonsbehov med smitteverntiltak og nedstenging. Som et svar på krisen økte museet innsatsen digitalt ved hjelp av nettutstillinger, digitale byvandring på tre arenaer, grafisk Oslo-rebus og mer. Effekten av den digitale satsningen på sosiale medier er at vi har nådd og engasjert enda flere publikummere enn innenfor normalåret 2019.

Samtidig har vi vedlikeholdt fokuset på strategisk pressearbeid som har resultert i en lengre tv-reportasje og nettartikkel på NRK i forbindelse med lanseringen av «Krig og hverdagsliv». Programmet Museum på NRK P2 gjestet utstillingen «Dyr i byen», og da museet for andre gang måtte stenge dørene fortalte museets formidlingsleder om juletreets betydning i hovedstaden på NRK P1.

Digital Byvandring: Anne-Kristine Kronborg fra OBOS på Carl Berners plass.

En av de 24 Oslo-rebusene som ble publisert på Facebook i desember 2020.

DIGITALE BRUKERE – NETT- STEDER OG SOSIALE MEDIER

Nettsteder

Nettsiden oslomuseum.no har hatt 79 353 unike brukere, en nedgang på 20 prosent sammenlignet med fjoråret. Nedgangen skyldes høyst sannsynlig lukkede dører og få arrangementer som følge av Covid-19. Trafikken på oslobilder.no

er tilnærmet lik 2019 med 163 602 besøkende. Samlet sett ligger tallene tett opp mot måltallet på 250 000, med 242 955 nettbrukere i 2020.

Sosiale medier

Sosiale medier ble museets viktigste kanaler ut til publikum i forbindelse med koronarelatert informasjon. Museet prioriterer aktivitet og dialog på Facebook og Instagram. Mens museet har vært

fysisk stengt la vi oss på en åpenhetsstrategi hvor vi var mer tilgjengelig enn før, både i form av dialog med publikum og ved å produsere innhold med mål om å engasjere publikum i en tid hvor museet var stengt. Økt fokus på digital strategisk planlegging har resultert i gode resultater i form av økt rekkevidde og engasjement.

FACEBOOK

Bymuseet	Antall følgere	Rekkevidde	Engasjement
2019	53 286	8 455 463	329 869
2020	54 368	10 237 321	350 015

Interkulturelt Museum	Antall følgere	Rekkevidde	Engasjement
2019	2 052	81 302	3 462
2020	2 569	81 138	2 762

Arbeidermuseet	Antall følgere	Rekkevidde	Engasjement
2019	1 736	56 419	1 907
2020	2 253	110 757	3 579

Teatermuseet	Antall følgere	Rekkevidde	Engasjement
2020	445	7 315	475

INSTAGRAM

Bymuseet	Antall følgere	Rekkevidde	Engasjement
2019	13 764	1 385 696	141 735
2020	15 980	1 851 898	147 162

Interkulturelt Museum	Antall følgere	Rekkevidde	Engasjement
2019	1 190	x	3 478
2020	1 521	12 654	2 312

Rekkevidde er antall personer sakene på Facebook er vist til.
Engasjement er når personer trykker liker, kommenterer eller deler saker fra siden.

Teatermuseet ble styrket med egen Facebook-side i 2020, som gjør profilingsarbeidet til denne arenaen enklere. Alle museets arenaer har nå egen Facebook-side. Dette er ressurskrevende å drifte, men skaper større grad av nærhet til og gjenkjennelse for publikum.

Internkommunikasjon

Internkommunikasjonsverktøyet Workplace ble lansert og tatt i bruk av ansatte i januar 2020. En intern evaluering i form av en anonym spørreundersøkelse konkluderer med at verktøyet har vært spesielt viktig som et bindeledd mellom administrasjonen og deltidsansatte museumsverter. I tillegg har Workplace fungert som et sosialt verktøy i en krevende hjemmekontor-tilværelse. I tillegg har vi i stor grad benyttet oss av de digitale kommunikasjonsprogrammene Teams og Zoom for å gjennomføre digitale møter, personalsamlinger, digital lønningsspils og ukentlig «fredagskaffe».

Publikumsundersøkelser

Vanligvis gjennomføres det publikumsundersøkelser på museet, men som følge av at museet har vært stengt har det i

større grad vært fokus på interne undersøkelser. Ny publikumsundersøkelse ruller ut i løpet av våren 2021 og vil også omfatte brukere som ikke besøker oss.

Reiseliv

Oslo Museum har hatt dialog med VisitOslo og annonsert i trykksakene OsloPass og What's on. I 2020 var fokuset rettet mot lokal turisme i og med at internasjonal turisme var satt på vent som følge av Covid-19.

Annonsering

Annonseplanene ble fortløpende revidert som følge av to nedstengninger. Det ble laget papirannonser til Klassekampen, kunstnermagasiner og Listen-annonseringer i Aftenposten. I tillegg utformet vi en rekke digitale annonser på sosiale medier. Vi har også benyttet annonsering via Google Adwords når museet har vært åpent.

DIGITALISERING AV SAMLINGENE

Digitalisering av samlingene har de siste årene vært prioritert. Samlingene publiseres på nettstedene oslobilder.no

(foto og kunst) og digitaltmuseum.no. Antallet publiserte fotografier økte i 2020 med 5594 enheter (2019: 3291 enheter), til 79 732 (2019: 74 138). Det ble publisert 268 nye gjenstander og kunstobjekter, slik at det nå er publisert digitalt 2240 gjenstander og 5029 kunstobjekter (2019: 2188 gjenstander og 4813 kunstobjekter) på digitaltmuseum.no. Se også kapitlet om samlingsforvaltning.

ANNET DIGITALISERINGSARBEID

Oslo Museum har de siste årene prioritert flest mulig ressurser til faglig utvikling. Som et ledd i arbeidet med å profesjonalisere og effektivisere virksomheten, og i forbindelse med naturlig avgang og sammenslåing av flere administrative stillinger, er det nå satt i gang et arbeid for å forenkle deler av administrasjonen med ny digital infrastruktur. Dette arbeidet er videreført i 2020. Se nærmere omtale i kapittel 5.

Arbeidere ved Vøiens Bomuldsspindere i 1915. Et av bildene fra nettutstillingen «Fabrikkiv på Sagene». Ukjent fotograf / Oslo Museum

Mål: «Museets samlinger skal sikres og bevares best mulig, samt gjøres tilgjengelige».
(Prop. 1 S 2019–2020)

Oslo Museum forvalter en av landets største billedsamlinger. Bylandskap og portretter av personer med tilknytning til Oslo er de viktigste motivkategoriene. Billedsamlingen består av en kunstsamling med i overkant av 12 000 katalognumre (maleri, grafikk, skulptur, papirkunst) og en fotosamling med anslagsvis to millioner enheter (positiver, negativer, digitalfødte foto). Museet forvalter også ca. 35 000 gjenstander: bymodeller, scenemodeller, møbler, annet bohøve og ulike typer tekstiler, blant annet flere hundre teaterkostymer. Museet har også et omfattende fag- og referansebibliotek, flere privatarkiver og et større klipparkiv. De siste årene har museet i flere prosjekter aktivt dokumentert endringer i bybildet og samlet inn personlige historier, hovedsakelig i form av livsløpsintervjuer og tematiske intervjuer med tilhørende fotodokumentasjon.

INNSAMLING OG DOKUMENTASJON

Museet samler inn langs to akser: passivt mottak og aktiv innsamling. Den passive samlingsbyggingen er gavehenvendelser fra publikum, som blir vurdert av en tverrfaglig komité i henhold til museets innsamlingsplan og formidlingsstrategi. Den aktive innsamlingen er tilknyttet museets egne forsknings- og utstillingsprosjekter, der både immaterielle og materielle vitnesbyrd blir samlet inn på bakgrunn av definerte problemstillinger.

Gjenstander og kunst

I 2020 ble 78 saker behandlet i inntakskomiteen, 17 flere enn i 2019. Av disse ble 105 enkeltobjekter avslått, 81 ble godkjent og ti givere ble henvist videre til andre kulturinstitusjoner. Seks av sakene var fra museets lokaliteter; gjenstander uten aksisjon eller an-

nen identifisering. I 2019 og 2020 har museet tatt inn flere gjenstander med tilknytning til utstilling om «Krig og hverdagsliv – Oslo 1940–1945». En stor tilvekst i 2020 var en større samling gjenstander og arkivalia fra Trandum asylmottak, som i flere år har vært hovedtransit for alle asylsøkere som har kommet til Norge. Anslått omfang er ca. 200 objekter til museets innvandringshistoriske samling. Vi har også mottatt fire bygningselementer (naturbetong) fra Y-blokka i Regjeringskvartalet, som ble revet høsten 2020.

Kulturhistorisk fotografi

Fotosamlingen økte med 1194 fotografier, 804 nyinnkomne og 390 «funn» i magasinet. Av årets tilvekst kan nevnes 477 glass-negativer i format 18x24 cm etter en foreløpig uidentifisert fotograf. Et av disse er gjengitt nedenfor.

PH Rom kolonialforretning i Keyser's gate 1 rundt forrige århundreskifte. Ukjent fotograf / Oslo Museum

Motivene er fra ca. 1890–1910 og holder en gjennomgående høy fotografisk kvalitet.

Aktiv innsamling – koronadokumentasjon

Kort tid etter at samfunnet ble nedstengt i mars, bestemte museet seg for å samle inn og dokumentere folks nye hverdag. Alle museets medarbeidere og deres nettverk ble aktivisert for å sende inn minner til bevaring for ettertiden. I tillegg har museets fotografer og andre medarbeidere fotografert endringer i byrom, praksis og visuelle oppslag som følge av pandemien. Til sammen er det innlemmet 166 fotografier, to lydopptak fra 17. mai, og fire filmopptak – tre fra 17. mai og en fra hjemmeskole.

REGISTRERING, DIGITALISERING OG PUBLISERING

Gjenstander og kunstobjekter

Samlingene publiseres på nettstedene oslobilder.no (foto og kunst) og digitaltmuseum.no. Antallet publiserte fotografier økte i 2020 til 5594 enheter (2019: 3291 enheter), til 79 732 (2019: 74 138). Det ble publisert 268

nye gjenstander og kunstobjekter, slik at det nå er publisert digitalt 2240 gjenstander og 5029 kunstobjekter (2019: 2188 gjenstander og 4813 kunstobjekter) på digitaltmuseum.no.

Kulturhistoriske foto

Målet med 3000 nye digitaliserte fotografier ble nådd: 4849 fotografier ble digitalisert, mens 7091 nye fotoposter ble opprettet i Primus. 5594 nye fotografier ble publisert. (2019: 2824 fotografier digitalisert, 5628 nye fotoposter i Primus, 3291 nye fotografier publisert). De tallmessige forskjellene mellom nye poster, digitaliserte og publiserte foto skyldes at katalogisering og digitalisering av de samme objektene ikke nødvendigvis «går i takt».

Oslobilder.no

Nettstedet oslobilder.no er et samarbeid med Norsk Folkemuseum, Oslo Byarkiv, Teknisk Museum, DEXTRA-samlingen, Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek, Universitet i Bergen/Billedsamlingen om formidling av foto, maleri, trykk, tegninger og andre visuelle representasjoner av Oslo. Nettstedet er populært, og daglig får museet både bestillinger og tilbakemeldinger fra brukere, enten

det gjelder korrigeringer av metadata eller historier knyttet til motiver. Alle våre bilder er tildelt lisensen «cc by-sa 4.0» eller «Public Domain» (falt i det fri), noe som innebærer at de kan benyttes fritt i den oppløsning de ligger på nettet.

Antall brukere på oslobilder.no holder seg stabilt, i 2020 var det en liten nedgang på ca. 10 000 brukere til i underkant av 164 000 unike brukere. Gjennomsnittlig besøkstid var som tidligere ca. fire minutter.

Bibliotek og arkivalia

Oslo Museums bibliotek er et fagbibliotek med litteratur, arkiver og oppslagsverk som omhandler Oslos historie. Bibliotekets samling danner grunnlaget for kunnskapsproduksjon ved museet og er ellers en velkjent og etablert kilde til oslorelatert historie. I 2020 vokste samlingen med 113 nye bøker og 77 arkivalia. Strekkodemerking av bøker er innført for å kunne registrere utlån digitalt, noe som gir bedre oversikt over og kontroll med samlingene. Tidsskriftssamlingen er revidert på bakgrunn av en spørreundersøkelse blant medarbeiderne. En del av henvendelsene på referansespørs-

Muskelkraft og kreativitet må til når store gjenstander skal flyttes. Her flytter Fredrik Birkelund, Øyvind Berge og Harald Lysakermoen en sykevogn fra Aker Sykehus. Foto: Therese Hervig Johnsen / Oslo Museum

målene skjer via e-post og ved at vi sender scannet arkivmateriale digitalt, ikke minst i dette året hvor vi har vært svært restriktive med besøk i biblioteket. Totalt er det besvart 107 henvendelser til biblioteket. Eksterne brukere av biblioteket er forskere, studenter, slektsforskere og lokalhistorikere.

Samlingsrevisjon

Museet har også i 2020 fortsatt sitt interne samlingsrevisjonsprosjekt, som innebærer å få bedre oversikt over og å tilgjengeliggjøre samlingene. Arbeidet omfatter blant annet katalogføring, dokumentasjon, ompakking, tilstandsvurdering, fotografering, plassering og publisering av samlingene på nett. På grunn av den spesielle situasjonen i 2020 har revisjonen nesten bare foregått digitalt med hovedfokus på å forbedre søkbarheten, flytte metadata til riktig felt/fane, oppgradere listene med betegnelser og presisert betegnelse, status, antall, referanser til filer, opphavsrett/lisensiering og plassering. 27 729 poster i gjenstandsmodulen er revidert. For kunstmodulen er tallet 9373 og for fotomodulen 24 366. (For 2019 var tallene: 28 174 poster i fotomodulen, 5115 i gjenstandsmodulen, og 3042 poster i kunstmodulen.)

Sikring og oppbevaringsforhold

Som andre museer har Oslo Museum utfordringer med magasinplass. Museet har flere nærmagasiner på Bymuseet. Disse ble bygget i 1979 og var gode etter datidens standard, med automatisk klimastyring og effektiv plassutnyttelse. I dag er klimaanlegget defekt, noe som medfører at klimaet styres manuelt med daglig overvåking og tømning av avfuktermaskiner. Dette gir tilfredsstillende forhold, men er ikke optimalt.

Museet leier også flere eksterne lagre, både i og utenfor Oslo for å avhjelpe plassutfordringer for gjenstandssamlingene. Disse er av varierende kvalitet, og vi har arbeidet med å finne nye lokaler som kan gi mer og bedre magasinkapasitet. Vi søkte midler fra Kulturdepartementet og stiftelsen UNI til magasinutvikling i 2020 og 2021, men søknadene ble ikke innvilget. Søknadene gjentas derfor i 2021 og 2022.

Imidlertid fikk vi ved omprioritering av midler likevel mulighet til å utvide og bedre lagringsforholdene ved å leie lokaler i Vestby. Deler av Aker-samlingen, en kulturhistorisk samling med minner fra jordbruksbygda Aker, ca. 1800–1948, ble flyttet fra dårlige oppbevaringsforhold i en låve på Nesodden til nye lokaler i Vestby. Som ledd i prosessen ble samlingen revidert og prioritert. 37 gjenstander ble flyttet til det nye lagret, 13 gjenstander ble destruert pga deres dårlige tilstand og manglende proveniens, og 30 gjenstander ble avhendet til andre.

Museet fikk også beskjed om at vi måtte flytte ut av et av de øvrige

lokalene vi leier. Her skaffet utleier raskt nytt og tilfredsstillende lokale. Prosjektet medførte flytting av blant annet 100 scenografi-modeller og flere andre gjenstander. Som ledd i prosessen ble scenografisamlingen revidert og prioritert. 13 modeller ble destruert pga dårlig tilstand, og 89 ble flyttet til det nye lageret. I sum har disse prosjektene bedret oppbevaringsforholdene for gjenstandene våre, sammenliknet med 2019-situasjonen.

Sikringsplan og ROS-analyse

Museets sikringsplan ble vedtatt av styret i desember 2019 og er en plan for sikring av kulturhistoriske verdier mot brann, tyveri, hærverk og natur-

Medarbeiderne ved museet har mange kvalifikasjoner. Her kjører og styrer Harald Lysakermoen gaffeltruck og henter ned kister som senere flyttes til nye magasiner på Vestby. Foto: Kristin M. Gaukstad / Oslo Museum

skade. Planen angir hvilke områder og hvilke tiltak som skal ha prioritet i tiden som kommer, og vil også fungere som grunnlag for søknader om økonomisk støtte til sikringstiltak ved museet. Sikringsplanen og ROS-analysen avdekket flere sårbare felt. I 2020 ble ny og mer finmasket sonedeling av alarmsystemet innført for å øke sikkerheten/ begrense adgangen til museale arealer. Det ble videre etablert nye låserutiner og nye retningslinjer for søppelhåndtering. Som beskrevet i et tidligere avsnitt, ble gjenstander flyttet fra dårlige lokaler til bedre oppbevaringsforhold. Et nytt prosjekt med å utvikle verdibergingsplaner med tiltakskort for Bymuseets utstillingsarealer er påbegynt etter mal fra Oslo brann- og redningsetat.

Kriseressurssamarbeid for kulturinstitusjoner i Oslo og Akershus

Oslo Museum har inngått samarbeid med Oslo Brann og redningsetat og flere av de store kulturverninstitusjonene i Oslo-området. Formålet er at de deltakende institusjonene gjensidig kan anmode hverandre om ressurser ved akutte krisesituasjoner som brann, flom, lekkasje o.l. Samarbeidet har fått tittelen «KKOA-samarbeid» – Kriseressurssamarbeid for kulturinstitusjoner i Oslo og Akershus – og er bekreftet med formell avtale mellom partene.

Åndsverk og rettigheter

Museet har, spesielt i forbindelse med utvikling av nye utstillinger, økt kompetansen på rettighetsspørsmål ved visning av åndsverksmateriale i museumsutstillinger. Dette er et uoversiktlig felt for museene, men nødvendig å sette seg inn i, da mye samtidsmateriale (yngre enn 70 år) ønskes vist i museets utstillinger.

Innlån, utlån og deponi

Museet samarbeider tett med andre museer og kulturverninstitusjoner om innlån og utlån av gjenstander, men også om kompetanseheving på samlingsforvaltning og utvikling generelt. Museet låner ut malerier og andre gjenstander til andre museer, men deponerer også objekter som miljøskapende elementer i kommunale etater, departement eller utleielokaler,

etter vurdering av lokalenes sikkerhet. Museet tar en årlig avgift for deponerte gjenstander, og låner må bekoste eventuell konservering av objektene.

I 2020 hadde museet 268 deponerte gjenstander i museer og andre institusjoner, blant annet hos Høyesterett, Byantikvaren i Oslo, Gamle logen, Oslo ladegård og Tveten gård. (2019: 269) Fra Teaterhistorisk samling er det lånt ut malerier og papirkunst til Nationalteatret og til lokalene hos Norsk Skuespillerforbund. De øvrige er enkeltobjekter i utstilling eller som miljøskapende elementer.

Utlån til andre museer i 2020

Norsk Folkemuseum

19.01.2017–19.01.2022, Billedkunst, trykk, OB.05227, Ernst Bjercknes' skikart fra 1890 over Nordmarken og Sørkedalen, også kjent som «verdens første skikart».

Stiftelsen Modums Blaafarveværk

25.05.2020–31.09.2020, maleri, olje på lerret, av Mathilde Dietrichson, OB.00108, selvportrett av Mathilde Dietrichson. Utstilling «Mathilde Dietrichson, Love stories»
25.05.2020–31.09.2020, maleri, olje på lerret, av Mathilde Dietrichson, OB.00147, portrett av Lorentz Dietrichson. Utstilling «Mathilde Dietrichson, Love stories»

Perspektivet Museum, Tromsø

01.10.20–31.12.21, maleri, olje på papp, av Sara Fabricius, OB.09180, portrett av Pauline Margrethe Hall. Utstilling «Cora Sandel/ Sara Fabricius. Maledrømmer»

Utlånsforberedelser

Prins Eugens Waldemarsudde, Stockholm, Clark Art Institute, Williamstown, MA, USA og KODE Kunstmuseum og komponisthjem: «Visions of Norway»: Maleri, Henrik Lund, OB.00528, portrett av Nikolai Astrup, olje på lerret.

Skagens Kunstmuseer og Den Hirschsprungske Samling, Danmark: «Englens Kys. Syge piger i nordisk kunst»: Malerier; Ole Henrik Benedictus Olrik, OB.09118, Piger i haven, olje på lerret
Frits Thaulow, OB.01088, Stortings Plass, olje på lerret.

Andre sentrale samarbeidsrelasjoner på forvaltningssiden

Vigelandsmuseet

Samarbeid i forbindelse med beredskaps- og evakueringsplaner for samlingene. Bymuseet og Vigelandsmuseet har laget en intensjonsavtale om at de respektive samlingene kan evakueres til de respektive lokaler dersom det skjer en ulykke.

Kollektivtrafikkhistorisk råd

Museet har en representant i styret og bidrar med kunnskap om forvaltning av samlingene

Skøytemuseet

Museet bidrar med kunnskap om samlingsforvaltning og utstillingsproduksjon, gjenstandshåndtering og film/lyd.

Universitet i Oslo

Samarbeid med Institutt for arkeologi, konservering og historie om undervisning for konserveringsstudiet KONS2010 History and Theory of Conservation. (Avlyst 2020 pga pandemien).

Vurdering av måloppnåelse

Museet vurderer måloppnåelsen på forvaltningssiden som god, vurdert ut fra tilgjengelige ressurser. Tilvekstene er begrenset, og arbeidet med å få oversikt over, registrere, digitalisere og publisere restanser eller ikke tilgjengeliggjort materiale er videreført og måltallene innfridd.

Etablering av nytt magasin er et krevende prosjekt, men museet har foreløpig tatt grep ved å inngå avtale om leie av et tilfredsstillende lager som kan erstatte de to dårligste lokasjonene vi inntil nå har hatt.

FORVALTNINGEN I TALL FRA 2015 TIL 2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Saker inntaksmøte	72	60	141	81	61	78
Avslag/ videreformidling	13	10	20	65 enkeltobjekter 8 givere henvist	108 enkeltobjekter 10 givere henvist	105 enkeltobjekter 10 givere henvist
Tilvekst gjenstand (registrert i Primus inneværende år)	321	420	1 473 (store serier som leker, serviser og spill)	239 (inkludert revisjon og aksesjon av «funn», ikke registrerte objekter i museets magasiner)	1 716 (inkludert revisjon og aksesjon av «funn», ikke registrerte objekter i museets magasiner)	1 252 (89 nye godkjent 2020. Tallet inkluderer revisjon og aksesjon av «funn», ikke registrerte objekter i museets magasiner)
Tilvekst billedkunst (registrert i Primus inneværende år)	26	17	28	0	246 (inkludert revisjon og aksesjon av «funn», ikke registrerte objekter i museets magasiner)	30 (bare nye inntak)
Tilvekst foto	683	154	567	27	1 241	1 194 (804 nyinnkomne, 390 «funn»)
Billedkunst totalt	8 117	8 126	10 336	10 336	10 581	10 611
Gjenstand totalt	21 253	21 673	23 146	23 385	25 101	* 35 000
Billedkunst Tilfredsstillende registrert	7 617	7 626	8 336	8 354	8 631	8 701
Gjenstand Tilfredsstillende registrert	14 495	16 075	18 781	21 615	23 853	* 29 025
Gjenstand/billedkunst Publisert på nett	3 774	3 013	3 781	5 751	7 001	7 269
Katalogisert foto Nye poster i Primus	1 931	3 401	4 224	4 611	2 824	7 091
Foto publisert på nett Totalt	61 331	63 824	65 886	70 847	74 138	79 732
Bestilling foto	704	705	672	528	528	531
Tilvekst biblioteket	Ikke tall	Ikke tall	Ikke tall	Ikke tall	Ikke tall	190 113 bøker, 77 arkivalia
Brukere/referanse biblioteket	530	446	Ikke tall	Ikke tall	Ikke tall	107 besvarelser

* Nytt anslått antall for gjenstander. I forbindelse med revidering av museets digitale registreringsverktøy i 2020 ble det satt inn korrekt antall i flere tusen poster. Når dette nå er rettet opp for store serier med serviser, leketøy, drakt med tilbehør etc anslår vi det totale antallet i tekstil- og gjenstandssamlingen til 35 000.

Mål: «Museene formidler kunnskap og opplevelser». (Prop. 1 S 2019–2020)

De lange linjene i Oslos historie, med særlig vekt på nær fortid og samtid, har prioritert i museets formidlingsarbeid. Vi opplever at historier som det knytter seg gjenkjennelse til, har størst interesse hos et bredt publikum. Dette er også en tidsperiode som binder arbeidet ved de fire enhetene som utgjør Oslo Museum sammen. Arbeid med migrasjon og mangfold i vid forstand er videreført som et særskilt satsningsområde. Slik ønsker museet å bidra til et mer inkluderende samfunn. Dette handler både om å innlemme nye stemmer i utstillinger og annen formidling, og om å nå ut til nye grupper.

Oslo Museum skal være en arena for livslang læring og opplevelse. I det ligger at vi i sum skal ha tilbud som dekker de fleste faser av livsløpet fra barndom til alderdom, og tilby spesielt tilrettelagt formidling til skoleklasser, barnefamilier og voksne kulturbrukere. Museet har også tilbud til voksne minoritetsgrupper, personer rammet av demens og ulike seniorgrupper. Museets filosofi er at ikke alt skal være for alle, men at vi i sum skal ha et bredt tilbud som kan appellere til byens mangfoldige befolkning.

De siste årene har vi, spesielt på Interkulturelt Museum, forsøkt oss med nye typer aktiviteter og nye samarbeidsrelasjoner for å nå barn og ungdom med minoritetsbakgrunn og foreldrene deres. På Bymuseet og Arbeidermuseet har også tilbud til barnefamilier vært et økt satsnings-område de siste årene, med fler større og mindre arrangementer og aktiviteter, men også utvikling av digitale og analoge tilbud for egenaktivitet. Skolene er en viktig målgruppe på alle arenaer, med tilbud både gjennom og utenfor Den kulturelle skolesekken.

Museet prioriterer vanligvis å ha et bredt og ambisiøst publikumspro-

gram med til sammen godt over 100 arrangementer og aktiviteter årlig, inkludert museets kjente byvandring. Pandemien og stengte museer i større perioder av 2020, samt strenge regler for gjennomføring av arrangementer, gjorde at mye av formidlingsarbeidet i 2020 måtte legges om og tenkes annerledes. Fysisk oppmøte og analoge fellesopplevelser ble langt på vei erstattet av digitale møteplasser. Det er også laget nye digitale skoletilbud tilpasset «hjemmeskolen». Museets skoletilbud var nærmest fullbooket på alle arenaer ved nedstegningen. Digital formidling var ikke nytt for oss, men situasjonen krevde likevel nye løsninger som vi har lagt mye arbeid i, og som også er omtalt i fornyingskapitlet. I tillegg har vi etterstrebet å gjennomføre fysiske arrangementer innenfor de til enhver gjeldende smittevernreglene, da vi har opplevd stor interesse for byvandring og andre aktiviteter hos publikum.

PUBLIKUMSUTVIKLING

De siste fire årene har Interkulturelt Museum og Arbeidermuseet hatt en positiv utvikling i besøket. På Arbeidermuseet har vi fra og med 2019 utvidet åpningstidene i sommerferien og arrangementsstilbudet, og på Interkulturelt Museum har vi arbeidet aktivt med å forankre museet i lokalsamfunnet på Grønland og å utvikle nye familietilbud. Dette kan forklare noe av besøksøkningen her. På Bymuseet (inkludert Teatermuseet) er imidlertid det uorganiserte besøket gått ned, mens skolebesøket og oppslutningen om museets arrangementer har økt noe siden 2017. Nedgangen på Bymuseet kan sannsynligvis knyttes til innføring av inngangsbilletter fra 2018.

Et signal i de offentlige styringsdokumentene de siste årene har vært at institusjonene bør øke egeninntjeningen. Oslo Museum har fulgt opp

dette ved blant annet å innføre inngangspenger på Bymuseet fra 2018, mens Arbeidermuseet og Interkulturelt Museum fortsatt har gratis adgang. Osloskolene og barn og unge opp til 18 år går fortsatt også gratis på Bymuseet. Det var forventet at dette ville føre til lavere besøk på Bymuseet, og dermed påvirke det samlede besøkstallet, siden Bymuseet er den mest besøkte arenaen. Samtidig fikk vi med billetter og nye adgangssystemer en mer presis telling av antallet besøkende.

Oslo Museum har de siste årene prioritert et omfattende publikumstilbud, med mange arrangementer og publikumsaktiviteter, som en strategi for å nå flere og nye brukere. Dette var også strategien for 2020, og i de to første månedene av året så det svært lyst ut. Interkulturelt museum og Arbeidermuseet hadde ved utgangen av februar henholdsvis 17% og 18% økning i besøk, og Bymuseet / Teatermuseet slo publikumsrekorden på «Barnas dag» med 781 besøkende. Noe av økningen på Interkulturelt museum kan forklares med nye kunstutstillinger som har fått positiv medieomtale og aktivt arbeid med publikumsutvikling og involvering av nærmiljøet i museumsarbeidet. På Arbeidermuseet har maleriutstillingen «Arbeiderstrøk» sammen med nye arrangementer bidratt til å trekke publikum til museet.

Pandemien har hatt stor betydning for publikumsbesøket i 2020 hos oss, som for andre museer og kulturinstitusjoner. Som følge av Covid-19 var Oslo Museum stengt 5 av 12 måneder i 2020, (126 av 296 dager) og vi var forberedt på at dette ville føre til betydelig lavere besøkstall på samtlige arenaer, særlig med tanke på gjennomføringen av planlagte arrangementer med redusert kapasitet, og avlysninger. I 2019 stod organisert besøk (inkl. skolebesøk) for nær 60% av det totale besøket på museene.

I 2020 er denne redusert til 32% på grunn av de gjeldende restriksjonene.

Det uorganiserte besøket har likevel vært bedre enn forventet, og i juli besøkte flere museene enn i tilsvarende periode for 2019 (+38%). Fravær av organiserte aktiviteter, og behovet for kulturelle opplevelser kan være en forklaring på dette. Samtidig har økningen av «innenlands-turisme» i sommerhalvåret trolig bidratt. Som

følge av økt digital satsning i året som har gått, har også økt synlighet på nett sannsynligvis gjort at flere har funnet veien til museene. Vi utviklet også egne sommertilbud – sommervandring i regi av Bymuseet – og en egen sommerklubb for barn på Grønland – som har vært godt mottatt. (Omtales nærmere andre steder i årsmeldingen).

Totalt hadde Oslo Museum 25 639 besøkende i 2020, mot 71 057 besøkende

i 2019. Dette utgjør en nedgang på 66%. Museet arbeider for å øke besøket i 2021 – når vi kan åpne igjen - gjennom nye utstillinger og arrangementer, samt økt synlighet på nett og i (sosiale) medier. I tillegg vil vi utvide tilbudet om gratis adgang på Bymuseet fra første lørdag i måneden til å gjelde hver lørdag. Dette håper vi vil bidra til å gjøre Bymuseet mer tilgjengelig for publikum.

BESØKSUTVIKLING 2017–2020, FORDELT PÅ ULIKE KATEGORIER BESØKENDE

Oslo Museum	Samlet besøk til museene	Enkeltbesøk voksne	Enkeltbesøk barn/unge	Antall pers. i grupper, voksne	Barn og unge i grupper
2017	125 922	82 888	11 783	14 270	17 539
2018	85 080	41 225	5 912	21 142	14 943
2019	71 057	24 978	2 527	20 638	22 914
2020	25 639	10 794	2 473	3 479	5 543

BESØK PÅ DE ULIKE ARENAENE 2017–2020

Bymuseet / Teatermuseet	Samlet besøk til museene	Enkeltbesøk voksne	Enkeltbesøk barn/unge	Antall pers. i grupper, voksne	Barn og unge i grupper
2017	97 309	69 726	8 297	8 081	11 205
2018	55 043	31 443	5 719	8 596	9 285
2019	36 875	13 871	1 923	9 656	11 425
2020	13 881	5 730	1 198	2 055	2 933

Arbeidermuseet	Samlet besøk til museet	Enkeltbesøk voksne	Enkeltbesøk barn/unge	Antall pers. i grupper, voksne	Barn og unge i grupper
2017	10 742	4 843	46	2 289	3 564
2018	11 670	5 392	143	2 847	1 059
2019	14 762	6 062	465	4 299	3 963
2020	4 922	2 658	174	1 025	1 065

Interkulturelt Museum	Samlet besøk til museet	Enkeltbesøk voksne	Enkeltbesøk barn/unge	Antall pers. i grupper, voksne	Barn og unge i grupper
2017	17 871	8 319	3 440	3 342	2 770
2018	18 367	4 424	85	9 699	4 159
2109	19 420	5 045	139	6 683	7 553
2020	7 051	2 406	1 101	399	1 551

Mrk.: Tallene over inkluderer ikke vandretstillinger, kafebesøk og utleie uten formidling, da dette ikke er tall som kan regnes som museumsbesøk, jf. retningslinjene fra Kulturrådet. **Digitalt besøk:** Se omtale under fornyingskapitlet.

ANNET BESØK

Oslo Museum	Vandreutstillinger	Utleie uten formidling	Hølse-Lovisas hus	Frogner hovedgård – tunet
2017	5 000	2 098	-	77 360
2018	3 626	2 040	-	117 044
2019	-	4 465	60 300	135 610
2020	2050	837	46 521	43 973

Fra utstillingen «Krig og hverdagsliv». Bak gassmasken kan man skimte en uniformsjakke fra Milorg med armbind. Foto: Rune Thorstein / Oslo Museum

FORMIDLINGSTILBUD PÅ STEDENE

BYMUSEET

Bymuseets er Oslo Museums største arena og har tilbud til mange typer grupper. I 2020 åpnet to nye temporærutstillinger, en innendørs og en utendørs, og museet bidro også aktivt til en fotoutstilling om Grønland og Vaterland i Galleri Oslo. Det ble gjennomført totalt 21 fysiske arrangementer (mot 145 arrangementer i 2019) i form av byvandring, foredrag, samtalekvelder og familiearrangementer. 13 planlagte arrangementer ble avlyst, og ett utsatt til 2020. Flere arrangementer ble erstattet med digitale produksjoner: blant annet digitale byvandring og digital «Babysang». I tillegg ble nye digitale formidlingskonsepter utviklet i form av nettutstillinger, rebuser og kalendere med faktaopplysninger. Fram til museet ble stengt ned, var skoletilbudet fulltegnet. I løpet av året ble det utarbeidet flere nye digitale undervisningstilbud. Museet har mange samarbeidspartnere både i det frivillige feltet og mer institusjonaliserte fagmiljøer, som vi har videreført også i 2020.

NYE UTSTILLINGER I 2020

«Krig og hverdagsliv» fra juni

Utstilling om dagligliv i Oslo under okkupasjonen 1940-1945 basert på tidsvitners beretninger og flere tidligere upubliserte fotografier og filmer. Underliggende perspektiver i utstillingen er temaer som demokrati, diktatur, rasisme, antisemittisme og etiske dilemmaer. Utstillingen er støttet av Sparebankstiftelsen og Fritt Ord, og utviklet med bidrag fra en rekke samarbeidspartnere, blant annet HL-senteret, Byarkivet, Byantikvaren, Jødisk Museum Oslo, Oslo Skolemuseum, flere privatpersoner og andre støttespillere. Utstillingen ble åpnet av byråd for kultur, idrett og frivillighet Omar Samy Gamal.

«Grønt og skjønt på Frogner»

Utendørsutstilling, fra juli

Fotoutstilling om parker og grøntanlegg laget i samarbeid med fotograf Lars Rusaanes i Bydel Frogner. Satsningen er en respons på nedstengning av byens møteplasser, og temaet ble valgt ut fra parkenes økte relevans som koronavennlige fellesrom. Utstillingen vises utendørs på gårdsplassen på Frogner hovedgård. Det er også utarbeidet et digitalt vandrekart til parkene og kulturhistoriske tekster som kan lastes ned via QR-koder. Prosjektet er støttet av Bydel Frogner, Frognerparkens venner og Herregårdskroen.

«Det var en gang på Vaterland & Grønland», Galleri Oslo/Oslo Bussterminal, fra desember

Historisk fotoutstilling i samarbeid med Oslo Areal, Galleri Oslo og Kom Inn. Fotografiene fra museets samling viser endringer i by-

strøkene Vaterland og Grønland fra slutten av 1800-tallet til ca. 1990.

FASTE UTSTILLINGER

«OsLove. Byhistorie for begynnere»

Utstillingen belyser de lange linjene i Oslos historie fra middelalderens bygrunnleggelse til dagen i dag. Hovedtemaer er byens vekst og utvikling og byens historie som innflytter- og innvandrerby. Utstillingen ble laget med støtte fra OBOS, Sparebankstiftelsen og Stiftelsen Sat Sapienti.

«Kjøkkenveien til historien».

Utstillingen viser kjøkkenets utvikling fra middelalderen til ca. 1950. «Kjøkkenavdelingen» er en rest fra den store byhistoriske utstillingen som åpnet i 1985 og er fortsatt populær.

Frogner hovedgård. Stilhistoriske interiører 1750–1900.

Frogner hovedgårds andre etasje står nærmest uendret etter «nymonteringen» i 1950-årene med stilhistoriske interiører, malerier og gjenstander fra perioden ca.1790–1900. Fram til 2020 har bygningen vært stengt store deler av året pga soppsanering i regi av Kulturetaten. Kulturetaten arbeider også med større vedlikeholdsarbeider på anlegget, og kommunen har satt av 34 millioner kr. til oppgradering av anlegget. Fram mot 2024 planlegger vi å utvikle nye formidlingskonsepter for å gjøre huset enda mer interessant for publikum.

VIDEREFORTE TEMPORÆRUTSTILLINGER

«Søttallet». Hele året

Utstillingen belyser kulturelle, sosiale og fysiske endringer i Oslo fra midten

av 1960-tallet fram til ca. 1980, med stor betydning for dagens byliv, blant annet velstandsvekst, ungdomsopprør, kvinnekamp, homofil frigjøring, miljøbevegelse, revitalisering av indre by og nyere innvandring. Museet samarbeidet med elever fra tre videregående skoler og flere enkeltpersoner i utvikling av utstillingen. Utstillingen er støttet av OBOS og Fritt Ord. I 2020 ble en ny avdeling om noen av 1970-tallets kvinnelige kunsthåndverkere føyd til utstillingen etter initiativ fra keramikker Birte M. Kittilsen.

«Dyr i byen. Kristiania/Oslo som «dyrenes by», ca. 1850-1950». Hele året

Gjennom et rikt gjenstands- og bilde-materiale viser utstillingen hvordan bysamfunnet gjennom historien har vært preget av samspeillet mellom dyr og mennesker. Utstillingen baserer seg på prof. Liv Emma Thorsens forskning og reflekterer nye kulturhistoriske perspektiver forholdet mellom natur og kultur. Utstillingen var i 2019 et bidrag til markeringen av Oslo som europeisk miljøhovedstad. Utstillingen var støttet av Oslo kommunes miljøhovedstads-satsning, stiftelsen Sat Sapienti, Bergsenstiftelsen, Gaveforsterkningsordningen og Stiftelsen UNI. I november 2020 publiserte Thorsen boka «Dyrenes by. Kristiania ca. 1859-1920» som sprang ut av arbeidet med utstillingen.

«Hund som eier?» Fotografier av Krister Sørbo – utendørs, til juni

I tilslutning til «Dyr i byen», inviterte vi fotograf Krister Sørbo til å vise sine portretter av hunder og eiere ute på tunet på Frogner hovedgård. Utstillingen utforsker påstanden om at hundene ofte likner sine eiere – eller

omvendt. Den humoristiske billedserien sto opprinnelig på trykk i VG-helg, og var Sørbøes bidrag til konkurransen om «Photographer of the year»-prisen i Sony World Photography Awards.

«Oslo – en fin og rar by». Hele året Høsten 2019 inviterte vi elever fra 5D ved Huseby skole og 5D ved Manglerud skole til å stille ut sine fortolkninger av Oslo i Bymuseets «bylaboratorium». Her gir vi med ujevne mellomrom ulike grupper, miljøer, institusjoner og enkeltpersoner rom til å dele sine syn på byen og dens utvikling. Elevene reflekterte rundt hva som var fint eller rart i Oslo, og ga svar gjennom malerier, tegninger og små tekster. Mange hadde Rådhuset som favoritt!

VANDREUTSTILLINGER

Gatelangs i Oslo

Tilbudet består av historiske fotoserier tilrettelagt for byens eldreinstitutioner. I 2020 har seks utstillinger turnert i bydelene og blitt sett av tilsammen ca. 1200 personer. «Gatelangs» er støttet av Den Kulturelle Spaserstokken under Kulturetaten i Oslo kommune.

Forelsket og foraktet. Norske kvinner – tyske soldater

Utstillingen utforsker fortelsen av etterkrigstidens behandling av «tyskerjentene» og ble vist på Bymuseet fra 2013 til 2016. Den er senere tilrettelagt som vandreutstilling, ved at interesserte museer og beslektede institusjoner kan få tilsendt utstillingens innhold som digitale filer og selv produsere utstillingen tilpasset sine lokaler. I 2020 ble utstillingen vist på Lands museum i regi av Randsfjordmuseene og på Trondenes historiske senter, Sør-Troms Museum.

«Grønt og skjønt på Frogner» blir også vandreutstilling i bydel Frogner etter å ha vært vist på Bymuseet.

TILBUD TILRETTELAGT FOR BESTEMTE MÅLGRUPPER

BARN OG UNGE: SKOLENE

Den kulturelle skolesekken

«På sporjakt i Oslohistorien» tilbys som fast produksjon til alle elever på

4. trinn fram til 2021, da ny avtale skal forhandles med skolesekksekretariatet. Tilbudet tar utgangspunkt i museets faste byhistoriske utstilling, og har som mål at alle barn i Oslo skal få en grunnleggende forståelse av stedet de vokser opp. «Sporjakta» oppfyller læreplanens mål om at elevene skal kjenne «historiske spor og lokale samlinger og minnesmerker». 2061 av 9500 elever rakk i 2020 å gjennomføre DKS-tilbudet før nedstegning av museet og samfunnet (I 2019 deltok 6 635 elever i tilbudet). Som erstatning for det fysiske museumsbesøket utviklet vi en digital versjon av tilbudet.

Andre skoletilbud i 2020:

- «Dyr og mennesker i byen». Med utgangspunkt i utstillingen «Dyr i byen». Alle trinn og barnehage.
- «Barn i byen». Byhistorie for de minste 1-3. trinn. Tilbudet er basert på dialog og interaktivitet med klær og gjenstander. Tilbys også førskolebarn.
- «Tenke sjøl»: 70-tallets samfunnsprotest for 10. trinn og vide-regående skole. Om fremveksten av et norsk velferdssamfunn og nye frihets- og protestbevegelser i en diskuterende og aktiviserende form.
- «Byhistorie for begynnere». Alle nivåer. Hovedtrekk ved Oslos historie og utvikling tilpasset bestilernes nivå og interesseområder.
- «Krig og hverdagsliv» handler om å vokse opp i et okkupert land, med Oslo under 2. verdenskrig som utgangspunkt. På initiativ fra museumsnettverket for demokrati og menneskerettigheter gikk Jødisk Museum Oslo, HL-senteret og Bymuseet sammen om et tilbud til ungdomsskole og videregående. Tilbudet er en erstatning for turer med «De hvite bussene» under pandemien. Gjennomføringen er lagt til 2021
- «Christiania i verden», om Christiania-miljøet under Opplysningstiden på 1700-tallet bygget på VR-teknologi. Utsatt til 2021.

Digitale skoletilbud

Pandemien har bidratt til at vi har videreutviklet våre digitale skoletilbud på alle arenaer. På Bymuseet lanserte vi «Byen vår gjennom 1000 år. Digital byhistorie for barnehage og barnetrinnet» i 2020. Tilbudet har hatt 493 besøkende, trolig lærere.

Utendørs skoletilbud

I løpet av høsten har vi også utviklet nye utendørs skoletilbud til bruk i pandemitid, men også senere. Oppleggene tar utgangspunkt i læreplanene og skolenes ønsker. Noen av tilbudene ble testet ut i 2020, men de fleste lanseres i 2021. Blant annet har vi utviklet tre orienteringsturer der elevene får oppgaver de skal løse: en orienteringstur i Frognerparken med fokus på den gamle parken og Frogner hovedgård, en orienteringstur blant fabrikker og arbeiderboliger langs Akerselva og en orienteringstur i den mangfoldige bydelen Grønland.

Aktivitetsskolen

De siste årene har vi også laget tilbud til aktivitetsskolen (AKS) i vinterferien for elever på 3. og 4. trinn. «Ball på Frogner» var temaet i 2020, et dramapedagogisk tilbud i hovedbygningen som ble raskt fulltegnet.

BARN OG UNGE: FAMILIER

Barnefamilier er en prioritert målgruppe for museet. Digital app - «Bydektektiven»- til den faste utstillingen, egen «barnekrok», flere ting til å ta og kjenne på i utstillingene, rebusløp i utstillingene, høst- og vinterferietilbud og flere større arrangementer rettet mot denne målgruppen som «Barnas dag på Bymuseet» og «Førjul på Frogner», har vært viktige strategiske satsninger de siste årene. «Barnas dag» ble gjennomført før pandemien med 781 deltakere, en betydelig økning fra 2019, da 469 personer møtte fram. «Førjul på Frogner» måtte dessverre avlyses på grunn av smittesituasjonen.

Babysang og BaBy-vandringer

Bymuseet har i 2020 videreført tilbudene rettet mot foreldre i permisjon og små barn. Babysangen – der vi synger tradisjonelle barnesanger og overfører immateriell kulturarv mellom generasjonene – ble gjennomført med fire digitale arrangementer med til sammen 80 følgere på våren og fire fysiske arrangementer med til sammen 120 deltagere. Alle de fysiske arrangementene hadde en maksimumsgrense på 30 deltakere på grunn av smittevern hensyn. 51 personer sto på venteliste. BaBy-vandringene som

også i år var planlagt i samarbeid med Nasjonalmuseet og Vigelandsmuseet måtte avlyses på grunn av pandemien.

VOKSNE KULTURBRUKERE

Faste omvisninger i utstillingene

Hver lørdag og søndag tilbys omvisninger i museets utstillinger eller Frogner hovedgård, på norsk og engelsk. Deltakerantallet varierer fra 5 til 30. Disse ble gjennomført fram til museet ble stengt i mars. Etter gjenåpningen i juni var andre tilbud prioritert, da lokalens form gjør det vanskelig å holde omvisninger for grupper av en viss størrelse med nødvendig avstand.

Kjenn din by

Byvandringprogrammet med tittelen «Kjenn din by» belyser både byhistorie og aktuell byutvikling. I 2020 ble Kjenn din by-programmet gjennomført både i digital og fysisk form. Fire av vårens seks vandring ble omgjort til korte videoer med nedlastbart vandringsskart og nettquiz. Høstens program ble planlagt som samlinger innendørs med forhåndsbestilte faste plasser i ulike interessante lokaler i byen, blant annet Uranienborg skole og Sagene Bryggeri/Hjula veveri. 128 personer fikk billetter til høstserien, mens den digitale vårversjonen som

ble delt i sosiale medier har blitt sett hele 70 200 ganger! Videoløsningen er derfor svært interessant også i fremtiden, men svært ressurskrevende.

Basert på gode erfaringer fra de to siste årene hadde Bymuseet også i 2020 et sommervandringsprogram med fem byvandring, støttet av midler fra Oslo kommunes løpende tilskudd til kunst- og kulturtiltak tilpasset korona-pandemien. Pga smitteverntiltakene var antallet deltagere per vandring begrenset til 25 personer. Interessen for vandringene var stor, og plassene ble raskt fylt opp.

Oslo under krigen

Dette var en spesialserie i tilknytning til utstillingen «Krig og hverdagsliv», som besto av en kuratoromvisning i utstillingen, to film- og samtalekvelder og et dagsseminar (oslohistorieminarret). Omvisningen og en av film- og samtalekveldene ble gjennomført, den andre filmkvelden avlyst, og seminaret flyttet til 2021. Til sammen 50 personer deltok på arrangementene som ble gjennomført.

SENIORBEFOLKNINGEN

Tilbud til eldre på sykehjem

Museet har med midler fra Den kulturelle spaserstokken (DKSS) utviklet

tilbud rettet mot sykehjemsbeboere. På grunn av pandemien ble de planlagte oppleggene endret, og tre temautstillinger egnet for samtale uten formidler fra museet distribuert. Før pandemien fikk vi gjennomført tre forestillinger av «Modell av edel årgang», og fire presentasjoner av utstillingene «Gatelangs» - om historiske bystrøk i Oslo – med vernissage på sykehjemmene.

Møte med minner

Dette er et tilbud til personer rammet av demens basert på gjenkjenning av gjenstander fra nær fortid, kaffestund og samtale. Syv grupper besøkte museet før nedstegningen.

TILBUD SOM BIDRAR TIL INKLUDERING (se også side 7)

Ankomst Oslo

Ankomst Oslo er et undervisningstilbud tilpasset voksne innvandrere som går på kurs i norsk og samfunnsfag. Ekstra midler til mangfoldsarbeid fra Kulturdepartementet i 2019 og 2020 gjorde at tilbudet var gratis. Til sammen 109 voksenopplæringslever besøkte museet før nedstegningen.

Audioguiden på mange språk

Til bruk i basisutstillingen «OsLove» har vi audioguiden på åtte språk: norsk, en-

BAROKKHAGEN

Frognerveien 67

Barokkhagen på Frogner Hovedgård ble anlagt ca. 1750 av den danske offiseren Hans Jacob Soehel, og er forløperen til Frognerparken.

Hagen var symmetrisk med tre atskilte avdelinger på ulike nivåer. Takket være bevarte kart og beskrivelser vet vi også at den hadde et stort orangeri for eksotiske planter, snorrette ganger, en lindetunnel og en fontene.

Hagen ble berømt og innholdt både bare prydeplanter, men også medisinske planter, frukt og grønnsaker. Det meste av trær og busker var beskåret som flate vegger, pyramider og kjeller. I lange bed ble de eksotiske plantene flyttet ut og vist fram om sommeren.

Slike anlegg kostet en formue å anlegge og holde, derfor hadde hagen like høy status som bygninger på 1700-tallet. De var pompøse og arvelige både smakt og penger. En fagmann innen hagekunst beskrev Frogners barokkhage som langt flattere enn storslåtte danske parkanlegg.

Det har oppstått en egen forening for å tilbakeføre denne hagen. Tre arkitektoniske utgavninger har avdekket hvor den lå og hvordan den var bygd opp. Over 20 av de opprinnelige lindetrærne fra hagen står fremdeles i parken.

Vil du være med å gjenskape barokkhagen? Kontakt Barokkhagens venner eller Oslo Museum, Bymuseet.

Foto: Lars Kristian Rusaanes

Mer informasjon på:
oslomuseum.no/frogner-parker

om; bymuseet

Barokkhagen i Frognerparken. En av åtte bilder i stort format med tilhørende informasjon fra utstillingen «Grønt og skjønt på Frogner». Foto: Lars Kristian Rusaanes

gelsk, tysk, polsk, japansk, somali, punjabi og arabisk. Til utstillingen «Søttitallet» foreligger audioguide på engelsk.

SAMARBEID OG NETTVERKSBYGGING

1624–1924–2024

I 2017 fastslo bystyret at 2024 skulle være et byjubileumsår, men det er foreløpig ikke opprettet en kommunal jubileumskomiteé eller satt av midler til jubileumstiltak. Imidlertid har foreningen Middelalder-Oslo og Oslo Byes vel invitert Oslo Museum inn i en styringsgruppe for å planlegge og samordne aktiviteter i jubileumsåret..

Bymuseets «ytre arkitektur»

Arbeidet med å etablere og videreutvikle museets faglige og strategiske nettverk ble videreført. Det samme gjaldt ambisjonen om aktiv medvirkning fra eksterne partnere og ulike publikumsgrupper i museets programmering og øvrige virksomhet. Følgende institusjoner og miljøer inngår i Bymuseets faste nettverk: Byantikvaren, Oslo Byarkiv, Kulturetaten, Samferdsel- og bymiljøetaten, Fellestrådet for historie-

lagene, Sykehjemsetaten, Utdanningsetaten, Institutt for Landskapsplanlegging ved NMBU, flere institutter ved Oslo Met og instituttene IKOS (Institutt for kulturstudier og orientalske språk), IFIKK (Institutt for filosofi, idé- og kunsthistorie og klassiske språk) og IAKH (Institutt for arkeologi, konservering og historie) ved UiO. Spesielt har relasjonen til museologifaget blitt viktig i de senere årene, og museet har hvert år 1-3 studenter i praksis.

Gjennom nasjonale nettverk og enkeltavtaler har vi forbindelser til Nasjonalmuseet, Norsk Folkemuseum, Norsk Teknisk Museum, Norsk Maritimt Museum (nå en del av Norsk Folkemuseum), HL-senteret, Jødisk Museum Oslo, Kulturhistorisk museum, Naturhistorisk museum, Akershus Slott, Vigelandsmuseet, Oslo Skolemuseum, Brannmuseet, Sporveismuseet, Museene i Akershus, Østfoldmuseene, Vestfoldmuseene, Telemark Museum og Anno Museum.

Museet har gjennom 2020 hatt mange kontaktflater mot det frivillige feltet, blant annet deltagelse i møter hos

Fellestrådet for lokalhistorielagene i Oslo, Sporveishistorisk råd, Barokkhagens Venner, organisasjonene Fortidsminneforeningen Oslo-Akershus, Oslo Byes Vel og Oslo Elveforum.

ANDRE PUBLIKUMSTILBUD PÅ BYMUSEET

Museumsbutikk

Se omtale under fornyingskapitlet.

Kafe Mathia

Kafeen er en viktig del av publikumstilbudet på Bymuseet, selv om den ikke driftes av oss. Håkon Dæhlie driver både kafeen og Herregårdskroen og leier lokalene direkte av Oslo kommune. Museet har et godt samarbeid med kafeen.

Kafeen og museumsbutikken var stengt i perioden mars-juni, men har ellers fått holde åpent, selv om museet har måttet være stengt.

Frogner Hovedgård, september 2020. Foto: Rune Thorstein / Oslo Museum

BYMUSEETS VENNER

Også for venneforeningen har året 2020 stått i koronaens tegn. 4. mars – rett før nedstengningen – fikk vi gjennomført både foreningens årsmøte og årets første medlemsmøte. Tidligere konservator på Kunstindustrimuseet Randi Gaustad orienterte om «Gamle norske glass og glassgravyrer» med hovedvekt på Nøstetangen og Køhlers glassgravyr på 1700-tallet.

Aker sykehus' historie gjennom 200 år – besøk på Tonsen gård sto på programmet 22. april. Restriksjonene

vedrørende å møtes umuliggjorde dette møtet. «Vandring i Ila-dalen park» ved museets Linken Apall-Olsen og arkitekturhistoriker Kristine Kronborg ble gjennomført i strålende vær og med stort fremmøte 2. september. Med god avstand mellom deltakerne ute i Iladalen lot dette seg gjøre. 8. desember skulle Gro Wettestad kåsere om gjenstander fra hennes store samling av julepynt mm. Med de rådende restriksjonene på antall deltakere i begrensede rom lot møtet seg dessverre ikke gjennomføre.

Venneforeningens medlemstall ved årsskiftet er svært usikkert. 362 medlem-

mer har betalt kontingent. Vi vet imidlertid ikke hvor mange av medlemmene som har mottatt giro for innbetaling. Dette skyldes at vårt distribusjonsfirma for Byminner, som også hadde vårt medlemsregister, er avviklet og deres database er utilgjengelig. Det arbeides med å finne frem til, og koordinere, navne- og adresselister. Antall ordinære styremøter har vært tre. Øvrige styremøter har foregått på e-post.

TEATERMUSEET

Hovedsatsningen i Teatermuseets formidling i 2020 har vært en ny basisutstilling som viser noen av høydepunktene i den teaterhistoriske samlingen – kostymer og scenografimodeller. I tillegg har det vært satset på å presentere et attraktivt publikumsprogram, utvikle nye skoletilbud og å utvikle nye digitale tilbud til publikum.

UTSTILLINGER

«**Forvandlingens kunst**» – fra februar «Forvandlingens kunst» er museets nye basisutstilling. Begrepet og prosessen «forvandling» – som er grunnleggende for teaterkunsten – står sentralt, og utstillingen viser fagfelt og virkemidler som inngår i en teaterproduksjon. Unike objekter fra 1700-tallet til vår egen tid er hentet fram, og kostymer og scenografimodeller utgjør noen av utstillingens høydepunkter.

«Bak kulissene» og «Teaterglimt» - nettutstillinger

Som ledd i arbeidet med å ha et publikumstilbud under nedstengningen er det laget to nye nettutstillinger i form av tekst og foto, som belyser henholdsvis livet bak scenen og glimt fra Oslos teaterhistorie.

SKOLETILBUD

Teatermuseet har i løpet av 2019 og 2020 arbeidet aktivt med å fornye tilbudet til skolene, og har i 2020 kunnet tilby fem undervisningstilbud. Tre av dem er knyttet til den nye basisutstillingen:

- «Forvandlingens kunst», drama-pedagogisk tilbud på tre nivåer; 1–4.

trinn, 5.–7. trinn og 8.–10. trinn. Gjennom rollespill og dialog utforskes begrepene teater og fiksjon. Teaterets kontrakt og rett til å definere nye rammer og roller er en innledning, deretter følger rollespill og avsluttende samtale der elevene spiller inn ut fra egen alder og bakgrunn.

- **Mysteriet Vildanden** rettet mot 10. trinn og VGS. Dramapedagogisk forløp som utforsker handlingen i Vildanden av Henrik Ibsen. Gjennomført i samarbeid med Det Norske Teatret.
- **Omvisning i utstillingen Forvandlingens Kunst**, rettet mot VGS og høyere utdanning. Fokus på Oslos teaterhistorie med fordypning på scenografi og kostyme. Før museet ble stengt, hadde 217 barn og unge deltatt i Teatermuseets undervisningstilbud. I 2019 var tallet 554 elever.

Digitalt skole- og familietilbud

«Spill dukketeater» – digitalt undervisningstilbud rettet mot barnehage og 1–4. trinn. Opplegget viser hvordan ulike dukker kan lages, og hvordan barn kan utforske dukkenes muligheter i spill. Tilbudet har hatt 253 unike brukere.

Aktivitetsskolen

«Ball på Frogner». Dramabasert vinterferietilbud for elever fra AKS, et «Etterskole-tilbud» for 1.-4.trinn.

VOKSNE KULTURBRUKERE – ARRANGEMENTSPROGRAM

Teatermuseets har satset på et variert og utprøvende arrangementsprogram med fokus på samarbeid og nettverksutvikling. Hovedmålgruppen for programmet er teaterinteresserte voksne kulturbrukere.

Blant arrangementene som ble gjennomført var en markering av at barnebokforfatteren Anne Cath. Vestly ville fylt 100 år ved Jo Vestly (vår) og en kombinasjon av foredrag og samtale om «Teater i krig og krise» ved teaterviterne Elisabeth Leinslie og Ine Therese Berg (høst). Det gode samarbeidet med venneforeningen er videreført, men pandemien medførte at venneforeningens høsttilbud falt bort. Til sammen var det planlagt syv arrangementer i 2020. Grunnet Covid-19 ble to av disse avlyst. Totalt deltok 238 personer på Teatermuseets (fysiske) arrangementer i 2020.

Tilbud som bidrar til inkludering

Det er startet opp samarbeid med avdeling for minoriteter og mangfold (IKM) om seminarrekken «Dekolonialiser teaterhistorien», som vil kaste lys på ikke-vestlige scenekunsttradisjoner – utover deres påvirkning på europeisk teater.

Det er søkt midler til satsningen fra Norsk Kulturråd og Fritt Ord. Planlagt gjennomført 2021.

FAMILETILBUD

Teaterhistoriske elementer er trukket inn i familiearrangementene på Bymuseet. Blant annet er

teatermaling og eventyrstund et fast innslag på «Barnas dag».

SAMARBEID

I gjennomføringen av publikumsprogrammet og undervisningstilbud har museet samarbeidet med Det Norske Teatret, UNIMA Norge, Sceneweb og Danseinformasjonen. Dette har brakt nye brukergrupper til huset, eksempelvis avgangsstudentene fra Danselinjen ved Høyskolen Kristiania. Vi har også god dialog med Nasjonalbiblioteket, som også forvalter og formidler et stort teater- og scenekunsthistorisk materiale.

TEATERMUSEETS VENNER

Venneforeningen har også gjennom våren 2020 tatt medansvar for publikumsprogrammet. Styret bestod våren 2020 av Brit Elisabeth Haagensli, Dag Vågsås, Bent Kvalvik, Jan Lier og Seppo Heinonen med Einar Dahl som styrets leder. Nytt styre fra juni 2020 besto av Brit Elisabeth Haagensli, Bent Kvalvik, Tone Hoemsnes, Tone Tøstie med Dag Vågsås som styrets leder. De nye representantene kommer fra Nasjonalteatret og fra Oslo Met, de øvrige er skuespillere, og en er ansatt i Nasjonalbiblioteket.

Fra «Forvandlings kunst», Teatermuseets nye basisutstilling. Foto: Rune Thorstein / Oslo Museum

ARBEIDERMUSEET

Etter sju års drift opplever vi at kjennskapen til Arbeidermuseet øker, og at flere besøker tilbudene våre ved Akerselva. Fra 2018 overtok Oslo Museum også ansvaret for å drifte kulturkafeen Hønse-Lovisas hus, som vi opplever som et viktig tilskudd til Arbeidermuseet og en arena med et stort formidlingspotensial. Vi samarbeider med «Anne på landet» om driften av huset. De er ansvarlige for serveringen, mens vi samarbeider om arrangementer og formidlingstilbud. Arbeidermuseet har holdt stengt fem måneder i 2020 som følge av pandemien, mens Hønse-Lovisas hus har holdt åpent store deler av året i samsvar med de til enhver tid gjeldende smittevernbestemmelsene.

UTSTILLINGER

«Arbeiderstrøk» – temporær-utstilling, vist hele året

Mange kunstnere har latt seg fascinere av byens arbeiderstrøk og i Bymuseets samling finnes en rekke malerier som viser disse byområdene. Utstillingen viser ca. 40 motiver, malt mellom 1870 og 1940, som gir innblikk i byområder der arbeiderklassen tradisjonelt har vært i flertall. Med utgangspunkt i utstillingen diskuterer vi også samtidens byutvikling og boligpolitikk gjennom omvisninger, foredrag og samtaler.

«Fabrikkjenter og industriherrer. Historier fra Akerselva» Fast utstilling

Utstillingen åpnet i 2013 og belyser den industrielle revolusjon med utgangs-

punkt i pionerbedriftene på Sagene og i Nydalen fra 1840-tallet. Tekstilindustriens historie formidles gjennom fire historiske personer fra miljøet, som hadde ulike roller og posisjoner i forbindelse med industrialiseringen og framveksten av et industri- og arbeidsmiljø ved Akerselva. Utstillingen trekker også linjene til dagen i dag og spør: Hvilken historie har klesplagg vi bruker i dag? Hvem vever og syr i dag? Og under hvilke forhold?

Mitt barndomshjem i Markveien 20. Fast miniutstilling

Grünerløkka-gutten Gunnar Gloslie, født i Markveien 20 i 1924, har som pensjonist snekret en liten modell av barndomshjemmet. Modellen er en tro kopi og supplert med utfyllende tekster med minner fra oppveksten.

Museumsleiligheten i Sagveien 8, Brenna

Oslo Byes Vel har eid en museumsleilighet i en gammel arbeiderbolig i Sagveien 8, som museet har fått benytte i sin formidling. Leiligheten er på ett rom og kjøkken og er møblert slik den kunne ha vært rundt ca. 1920. Museumsleiligheten ble etablert som en del av arbeidet med Akerselva miljøpark på 1980- og begynnelsen av 1990-tallet. Omvisning i leiligheten inngår i de fleste pedagogiske opplegg til skolene og i våre faste helgeomvisninger. I 2020 fikk Oslo Museum overta eierskapet til leiligheten fra Oslo Byes Vel for en symbolsk sum. Museet fikk støtte fra Oslo kommunes ordning «Tilskudd til kulturhus» til kjøpet.

Et utsnitt fra utstillingen «Fabrikkjenter og industriherrer. Historier fra Akerselva». I forgrunnen museets modell av Akerselva. Foto: Rune Thorstein / Oslo Museum

BARNEHAGE- OG SKOLETILBUD

Arbeidermuseets undervisningstilbud er rettet mot barnehager, barnetrinnet, ungdomstrinnet, VGS og voksenopp-læringen. Ingen av tilbudene har fått støtte fra Den kulturelle skolesekken (DKS) i 2020. 971 skoleelever har deltatt i tilbudene i 2020, ca 25% av tallet fra 2019. (2019: 3899 elever/30 barnehagebarn.) I tillegg har museet gitt undervisning til 56 studenter (2019: 179), og til 232 elever fra Voksenopp-læringen (2019: 572). Til sammen har 1259 personer deltatt i Arbeidermuseets undervisningstilbud i 2020.

Barnehage

Barnehagetilbudet om hesten Hallvard er et lekent og morsomt opplegg for de minste der de får møte en lekehest og høre han fortelle om sin hverdag som arbeidsgamp. De smaker på Kongen av Danmark-sukkertøy og så sjekker vi ut rottene og gjør eksperiment som med skolebarna. I 2020 måtte besøk i arbeiderboligen utgå pga smittevern hensyn.

Barnetrinnet

Tilbud til skoleelever fra 1.-7. trinn (og AKS) som tar tak i fortellinger om arbeidshverdagen under industrialiseringen. Elevene får kjenne (i 2020 SE!) på mynter, høre fortellinger, se på vannkraften og så gjør vi et eksperiment der vi slipper en hvit (tøy)forsøksrotte ut i elva for å se om den skifter farge.

Ungdomstrinnet

For elever på ungdomstrinnet har vi hatt minivandring på Sagene. Besøk i arbeiderboligen måtte pga smittevern hensyn utgå. Fokus for all læring er på industrialiseringen og effekten av den på norsk arbeidsliv. Dersom læreren ønsker det, avsluttes besøket med en vandrequiz som elevene gjør i nærmiljøet der de skal finne ulike steder og lese om dem.

Videregående skole

For elever på VGS har vi tre ulike tilbud:

1. Den industrielle revolusjon!
Minivandring, besøk i arbeiderboligen Brenna og besøk i utstillingen

2. Oskar Braaten – Vi går i Braatens fotspor og går en vandring som tar for seg både hans eget liv og litteraturen hans. Opplesning av utvalgte tekster underveis. Braatens litteratur blir satt i sammenheng med litteraturhistorien og hans samtid. Her dekker vi både mål fra historiefaget og norskfaget.

3. Helse- og oppvekst – I dette undervisningsopplegget får elevene lære om arbeiderklassens levekår med fokus på hus og hjem, hygiene, vann osv. Spesielt tiltenkt elever på helse- og oppvekstfag.

Voksenopplæring

For VO-elever har vi et opplegg der elevene blir med på en liten vandring, (vinterstid omvisning inne i utstillingen) og et besøk i arbeiderboligen Brenna. En viktig side ved denne omvisningen er at elevene skal samtale om ulike temaer og dermed få språktrening. Opplegget har fokus på arbeidsliv og utvikling i Norge generelt de siste 150 år. Dersom læreren ønsker det, får de oppgaver å løse i klasserommet etter endt besøk. Oppgavene vektlegger begrepslæring.

Digitale læringsressurser og digital formidling

For ungdomsskoleklasser har vi ressurser på nett til forarbeid der elevene kan se en liten video om Brenna som ligger på våre nettsider. Vi har også en liten kahoot-quiz til elevene til etterarbeid når de er tilbake i klasserommet. Arbeidermuseet tilbyr også læringsressurser på nett til for- og etterarbeid for elever på videregående skole via ndla.no. Disse er blitt oppdatert i løpet av året.

Med nedstegningen av museet prioriterte vi å lage flere nye digitale tilbud:

- «Sniken – en novelle av Oskar Braaten». Digital innlesing av novellen og tilhørende oppgaver, 5.-7. trinn.
- «Hva er industri?» Videoforedrag med spørsmål, 8.-10.trinn.
- «Intervju med fabrikkjenta Mina Olsen». Lytt til intervjuet og besvar spørsmålene, 8.-10.-trinn.
- «Arbeiderboligen Brenna». Digital presentasjon av arbeiderboligen, spørsmål og kildeoppgaver, 8.-10.trinn
- «Hvordan har den industrielle revolusjon påvirket oss?» oppgaver.

- «Industriell revolusjon i Oslo: kapitalismens kraft og arbeidslivets utfordringer». Les artikler om Akerselva og den industrielle revolusjon, og besvar spørsmålene. Videregående trinn.

Utendørs undervisningstilbud: Orienteringstur i det gamle fabrikk- og boligmiljøet ved Akerselva

Vi har også utviklet et nytt utendørs-tilbud, tilpasset smittevernreglene, som vi vil arbeide videre med i 2021. I dette undervisningsopplegget gjør elevene oppgaver knyttet til industrihistorien og livet ved fabrikkene. Fem poster henger i nærmiljøet, og elevene får med seg et kart og svarark.

PROGRAM OG ARRANGEMENTER

Familiearrangementer

Første lørdag i måneden tilbys det familiearrangement på Arbeidermuseet med tema «bakgårdslek». Tilbudet knytter seg til et fast arrangement på Lilleborg torg med prosjektet 8.2, (initiert av eiendomsfirmaet Placht.) Man kan kjøre hest og vogn fra Lilleborg til Hønse-Lovisas hus for så å vandre over Beierbrua til Arbeidermuseets utstillingslokale. Der i bakgården får barna leke som man gjorde «i gamle dager»: Tilbudet ble kun gjennomført i februar og mars på grunn av pandemien, hhv med 3 og 11 barn.

Voksne kulturbrukere: Foredrag, vandring, samtaler og andre arrangementer

Faste omvisninger i utstillingene
Hver lørdag og søndag fram til stengingen av museene i mars tilbød vi omvisninger som kombinerer utstillingene med en minivandring i nærområdet og besøk i arbeiderleiligheten i Sagveien 8.

Foredragsserien «Suppe og historie» på Hønse-Lovisas hus, torsdager kl 12-13.

(Avlyst fra 12. mars – og ut året.). Foredrag kombinert med en tallerken suppe og en hyggelig prat. Ni arrangementer ble gjennomført for museet stengte i mars. Programmet ble utviklet og gjennomført i samarbeid med mange gode støttespillere.

Byvandringen «Maries tur»

Arbeidermuseet har i 2020 arrangert åpne, faste byvandring fra

Hønse-Lovisas hus, kalt Maries tur, i samarbeid med Sagene Torshov Historielag. Disse skulle gått fra etter påske til sommerferie – og fra ca. 20. august til 12. oktober. Flere ble avlyst på grunn av pandemien, men noen ble avholdt. Antall deltakere på Maries tur ble i 2020: 50 (2019: 314) – fordelt på 6 gjennomføringer.

Øvrig program

Arbeidermuseet samarbeider med Norsk Teknisk Museum, Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek, Oslo kommune ved bydel Sagene- og Kulturetaten ved Byarkivet, LO i Oslo - og Sagene Torshov historielag. Sammen fokuserer vi på å løfte fram Akerselvas industri- og arbeiderhistorie. Noen av partene lager blant annet et felles program hver vår og høst, som annonseres under vignetten «Ved Akerselva». De fleste av arrangementene som vi sammen planla for vår og høst 2020 ble avlyst på annonsert dato – og utsatt. Dette var det planlagte programmet for 2020:

5. mars: Arbeiderfamiliens hjem, ved Gro Røde (gjennomført)

22. april: Kampen om den gode arbeiderboligen - ved Anne Kristine Kronborg (avlyst)

1. mai-vandring: Mot Bjølsen med Bull. (Avlyst som byvandring. Digital kortversjon ble laget).

26. mai: Konserten «På gjensyn» - i Hønse-Lovisas hus sin hage (utsolgt, utsatt til 26. mai 2021)

3. juni: Byvandring i «arbeiderstrøk» ved Petter Vellesten (utsatt og gjennomført høst 2020)

6. september: Akerselvaraton (gjennomført INNE og med svært begrenset antall publikum)

22. oktober: Svindel og svik. Stort samarbeidsprogram (utsatt til Høst 2021)

12. november: Kampen om idretten. Stort samarbeidsprogram. (Flyttet først, så utsatt til høst 2021)

Nettverk og samarbeidsprosjekter

Arbeidermuseets nettverksbygging har fortsatt i 2020. Dette spenner fra politiske miljøer og fagforeninger, til historielag, næringslivet og lokalpatrioter langs elva.

Et begrenset samarbeid har også i 2020 pågått i forhold til ideer for hvordan sikre «Prindsens historie» i Storgata 36. Den tidligere arbeidsanstalten er under stort press. Sammen med historiker fra Byarkivet og tekstilkunstner og leietaker av Veveriet på Prindsen, forsøker Arbeidermuseet å bidra i å utarbeide et konsept for historiefremføring inne på anlegget.

Skilting langs Akerselva

Etter henvendelse fra Bymiljøetaten skriver Arbeidermuseet og Norsk Teknisk Museum – skiltetekster til hele Akerselva. Skiltene planlegges satt opp våren 2021.

Byantikvarens satsning på Sagene:

I forbindelse med Byantikvarens satsning på Sagene – har Arbeidermuseet deltatt aktivt med gjennomlesning og innspill til tekstene på deres dokumenter «Kulturminnegrunnlag for Sagene».

Sagenevandring som kortfilm.

Arbeidermuseet i samarbeid med Bydel Sagene og Byantikvaren. 13 filmer er produsert og ligger ute på nettet takket være finansiering fra Bydel Sagene. Da landet stengte ned, søkte Arbeidermuseet bydel Sagene om midler til å produsere digitale vandring som Sagenes og Oslos befolkning kunne gå selv. Byantikvar Janne Wil-

berg stilte opp som veiviser. Arbeidermuseet fikk også laget en filmversjon av Sagenevandringen vi byr på i helgene. Vi har også samarbeidet med Bendik Romstad ved Anne på landet og Bydel Sagene om å lage en podcast – en lydfil - av foredraget «Sønnvind ved Akerselva» av forfatter Frid Ingulstad.

TILBUD SOM BIDRAR TIL INKLUDERING

Arbeidermuseets inkluderingsarbeid har i 2020 særlig rettet seg mot voksenopplæringsgruppene gjennom aktiv språktrening og kunnskaps- og erfaringsdeling om fortidas arbeidsliv kontra dagens arbeidsliv. Det er utarbeidet oppgaver som kan løses som etterarbeid. Arbeidermuseet har gratis adgang for å være tilgjengelig for alle.

Senior: Den kulturelle spaserstokken: Fantastiske Sagene

«Fantastiske Sagene!» er en hyggelig minivandring på vakre Sagene, tilrettelagt for mobile eldre på sykehjem og eldrecentre. Avsluttes med kaffe og kake. Omvisningen stimulerer besøkende til å snakke om egne opplevelser, enten det er oppvekst, arbeidsliv, fritidsaktiviteter, håndarbeid eller mattradisjoner etc.» Det ble gjennomført to arrangementer før nedstengningen med til sammen 12 deltakere.

Detaljebilde fra den nye museumsbutikken på Arbeidermuseet. Foto: Rune Thorstein / Oslo Museum

INTERKULTURELT MUSEUM

Vi har i 2020 arbeidet videre med å forankre museet bredere i lokalmiljøet på Grønland ved å utvikle museets publikumsprogram, nettverk og samarbeidspartnere. I tillegg har nye utstillinger, utvikling av nye prosjekter og gjennomføring av tilbud til barn og unge hatt høy prioritet. Et av årets høydepunkter var «sommerklubben» som ble gjennomført i juli som et tilbud til bydelens barn og unge i en tid med få andre aktiviteter for denne gruppen. Museet innehar høy kompetanse på medvirknings- og inkluderingsarbeid og mottar mange henvendelser fra ulike miljøer om samarbeid, kunnskaps- og erfaringsdeling.

NYE UTSTILLINGER

«Hasansens kjelke» – Sayed Sattar Hasan (18. februar 2020 -28. februar 2021)

Inspirert av polarhelten Fritjof Nansen (1861-1930), som satte ski på en kjelke for å komme fortere fram, har kunstner Sayed Sattar Hasan blandet håndverkstradisjoner og kultursymboler fra Pakistan og Norge. Resultatet: en helt egen hybrid-kjelke. «Hasansens kjelke» er en hybrid mellom en pakistansk charpai (dagseng) og en norsk skikjelke. Utstillingen er en undersøkelse av identitet, tilhørighet og kulturelle ikoner. Kunstneren undersøker håndverkstradisjoner i Norge og Pakistan, og kombinerer disse i utarbeidelsen av charpai-

kjelken. Hasan har involvert skikmaker Thomas Aslaksby. Charpaibeina er laget av Tayyab Hussain i Pakistan og setet er vevd av Ruhkaia og Iqbal fra lokalmiljøet på Grønland. Visningstiden ble forlenget på grunn av korona epidemien.

«Sommer på Grønland», gruppeutstilling (5.9 -13.9)

Sommerutstillingen viste hva barn og unge fra Grønland hadde produsert i løpet av sommeren på ulike verksteder og på storsatsningen «Sommerklubben». Det var til sammen 140 besøkende på åpningen ute i bakgården og Grønlands stolthet og helter fra årets Melodi Grand Prix jr. Amu og Ebu hadde konsert. Utstillingen ble åpnet av byråd for kultur, idrett og frivillighet Omar Samy Gamal.

«Damn... This Neighborhood is Changing» (Planlagt åpning 12. november 2020 – er utsatt pga koronapandemien.)

Utstilling om byutvikling; fenomenet gentrifisering, opplevelsen av at et sted forandres dramatisk og folks mulighet for påvirkning i en slik prosess. Prosjektet består av en utstilling og en samtalerie som er basert på avisen «10 undersøkelser: Damn... this neighborhood is changing» som ble gitt ut av kulturprodusenten TrAP (Transcultural Arts Production) våren 2020 og som blant annet ble distribuert som bilag til Klassekampen 30. mai. Utstillingen viser fotograf Ric Francis fotodokumentariske prosjekt fra byområdet Tøyen i Oslo, og filmer og

Utstillingen «Damn... This Neighborhood is Changing» viser blant annet Ric Francis' fotografier fra Tøyen. Foto: Ric Francis

annet visuelt materiale fra ulike lokale initiativ og engasjement knyttet til bymiljø og utvikling av området. Blant de involverte prosjektene er United Sisters prosjekt «Sisters in Action» i Olafiagangen i mai, der deltagerne adresserte jenters opplevelse av og plass i byrommene her. Utstillingen er montert, men har ikke åpnet for publikum på grunn av koronapandemien.

FAST UTSTILLING

«Typisk dem» – fast utstilling fra 2017
Utstillingen er basert på 68 intervjuer med ungdommer fra Oslo øst og vest og belyser begreper som fordommer, kategorisering, rasisme og konsekvensene av dem i vårt samfunn. Målgruppen for utstillingen er unge voksne, ungdom og elever i videregående skole, samt voksenopplæringsgrupper i Oslo og omegn. Utstillingen var fortsatt godt besøkt i starten av 2020, før museet måtte stenge ned.

Samarbeidet med SID – Samarbeid for inkluderende dialog – er videreført i 2020. SID arbeider med å redusere sosial ekskludering av unge mennesker, utenforskap og med å forhindre rekruttering til uønskede miljøer gjennom dialog, brobygging og å fremme de unges stemme. Museet har bidratt til at SID har videreført arbeidet med film, og laget en oppfølger til filmen om ungdommens opplevelse av utenforskap som ble lansert i 2019. Videre samarbeider museet med SID om å etablere et podkaststudio på museet. Utstillingen har fått støtte fra Norsk Kulturråd, KKD, Fritt Ord, IMDI, Oslo Kommune (OXLO/SALTO) og Sparebankstiftelsen.

VIDEREFORTE TEMPORÆRUTSTILLINGER

«The Golden Wish» – Shwan Dier Qaradaki (17.oktober 2019 – august 2020)
Kunstneren har på egenhånd samlet gull fra flyktningleiren Arbat i irakiske Kurdistan. Gullet han samlet inn i sommer danner grunnlaget for installasjonene, videoene og tegningene i utstillingen på Interkulturelt Museum. Qaradaki problematiserer enkeltmenneskets verdi i møte med asylpolitikken og samfunnsdebatten som føres

i Skandinavia i dag. Utstillingen har fått god anmeldelse i Morgenbladet og er kåret til årets beste kunstutstilling av anmelder Tommy Olsson i Klassekampen, og beskrevet som årets vakreste av Lars Elton i Dagsavisen. Utstillingen var planlagt vist frem til 20.mai. Visningen av utstillingen ble forlenget i forbindelse med om-disponering av ressurser og planer på grunn av korona-nedstengning. Kjernearbeidet i utstillingen, gullinstallasjonen med tilhørende videoarbeid, ble deretter vist på Høstutstillingen på Kunstnernes Hus. For dette arbeidet ble Shwan Dier Qaradaki tildelt Kistefoss kunstpris, samt at verket ble innkjøpt av Nasjonalmuseet.

«Head Hand Eye» – Hanny Kamaly (5. desember – 2. februar)

Kunstneren Hanny Kamaly benytter i sitt videoarbeid fragmenter fra fiksjon og historie til å belyse hvordan den brutale behandlingen av menneskekropp var del av de europeiske kolonimaktens maktsymbolikk og diskuterer hvordan vi fortsatt har med oss en rasistisk praksis på kropp og samvær inn i vår egen tid. Kamalys «Head, Hand, Eye» står i utstillingen i tematisk sammenheng med Santiago Mostyns videoarbeid «Citizen».

SKOLETILBUD OG ANNEN FORMIDLING

Utstillingen «Typisk dem» er fortsatt populær hos skolene. Museet har hatt 66 skoleklasser med til sammen ca. 1020 skoleelever på omvisning i de periodene vi har hatt anledning til å ta imot grupper. Det har i tillegg vært sju studentgrupper med til sammen 138 studenter, og utstillingen har også hatt én omvisning med ni elever fra voksenopplæringen. 44 av klassene fikk omvisning i utstillingen gjennom Den kulturelle skolesekken.

Det har vært ni skoleklasser med ca. 135 skoleelever på byvandring på Grønland i 2020. Tilbudet har også hatt to studentgrupper med totalt 26 studenter. I «Hasansens kjelke» har det vært 74 skoleelever fordelt på fem omvisninger og 31 studenter på to omvisninger. «The Golden Wish» har hatt 20 elever fordelt på to omvisninger.

Det digitale tilbudet om fordommer har hatt 14 besøkende. Totalt skolebesøk i 2020 er 1258 elever, dette er ekskludert studenter. I 2019 var det 3774 elever som deltok i museets formidling.

Tre voksne grupper har bestilt omvisning i «Typisk dem, med» 27 besøkende. Det har vært 32 voksne fordelt på fire byvandring. Det har vært holdt ett foredrag for 20 personer og tre omvisninger i Tøyenleiligheten for totalt 29 personer.

SOMMERKLUBB PÅ GRØNLAND FOR BARN OG UNGDOM

På grunn av Korona-pandemien ble de fleste fritidsaktiviteter for barn og unge i bydelen (og landet for øvrig) stengt ned våren 2020. Det var et stort behov for å skape aktivitet og trygge møteplasser for barn og unge på Grønland, spesielt da skolene tok sommerferie. Interkulturelt Museum valgte å holde stengt for uorganisert besøk på hverdage i sommertid, og åpnet istedet sommerklubb for barn og ungdom, med mulighet for deltidsjobb som aktivitetsleder for de eldste.

Sommerklubben var mulig gjennom støtte fra Sparebankstiftelsen, midler fra Kulturdepartementet til arbeid med mangfold og barnefattigdom, og ikke minst et tett samarbeid med JoY (Joint Organisation for Youth), som til vanlig driver JoY juniorklubb på Vahl skole flere kvelder i uken.

Det var ulike verksteder og aktiviteter ute og inne, bl.a.: kunstverksted, teaterimpro, gaming, bord-tennis, rapverksted, dans, dukkeverksted, bilbanebygging, kajakkbygging, salong, basket og stikkball.

37 ungdommer fikk sommerjobb på museet som aktivitsledere og verter i sommermånedene – og mange mottok sin første lønnslipp. Det har svært lærerikt å jobbe så tett med lokal ungdom, en særlig prioritert målgruppe i museets formidlingsarbeid.

Noen av aktivitetene i sommerklubben

Charpai-verksted

Gjennom to hele ukers sommerjobb i Hasansens verksted fikk tre ungdommer bli kjent med kunstner Sayed Sattar Hasan. Ikke bare lærte de håndverkstradisjoner brukt i utstillingen Hasansens Kjelke som å dreie, flette og bruke øks, de fikk også et innblikk i alle de prosesser som ligger bak arbeidet med å skape en utstilling fra ide til galleri.

Portrettverksted

Shwan Dler Qaradaki viste i 2019 og 2020 sin kritikerroste utstilling "The Golden Wish" på museet. Sammen med Qaradaki fikk 5 ungdommer sommerjobb og en kunstopplevelse på annen måte en formidling, gjennom dialogmetoden gjorde de undersøkelser av kunst og samfunnsengasjement. De utviklet senere gigantiske portretter av mennesker de ser på som forbilder utfra sin egen bakgrunn og interesse. Portrettene ble senere vist i utstillingen i galleriet i september 2020.

Ordflyt

Et kreativt skriveverksted der seks ungdommer i alderen 15 til 20 år gjennom forskjellige metoder fikk utvikle redskaper til å uttrykke seg gjennom ord, slampoesi, rap og sangtekster. En av øvelsene var at hver og en fikk en sans, gå ut i nabolaget og la seg inspirere. Denne øvelsen resulterte i et besøk i lydstudio og låta Grønland S sanser.

Eventyruka

For barn mellom 8 og 11 år fra nabolaget. Sammenskapte de magiske øyeblikk og eventyret stod i sentrum. barna ble med forfatter og poet Sarah Camille inn i en verden der de sammen utforsket og lekte med ord, rytmer og ulike kreative uttrykk. Foreldrene fikk bli med på siste dag da de hadde en liten forestilling. Sarah Camille fortsetter tilbudet utover ettermiddagene høsten 2020.

Fem på Grønland

Et samarbeidsprosjekt mellom flere aktører i bydelen. 5 dager med 5 ulike opplevelser. For 5 klassinger (som ikke lenger har et AKS tilbud). 12 barn

fikk den siste uken i sommerferien sjansen til å få nye venner fra andre skoler i bydelen. Denne gangen var bidragsyterne fra Losæter, Ladegården og Oslo Afro Arts Festival, i tillegg til Grønland Kirke som hadde hovedansvaret sammen med museet. Resultatet ble godt tatt i mot og ble et spennende heldagsopplegg aktiviteter gjennom hele uka samtidig som vi ved å prøve ut dette nye konseptet gjerne videreutvikler dette til et fast ferietilbud.

ARRANGEMENTER

Folkemøte: Kampen om Grønland

Mediene rettet på starten av året igjen søkelyset mot Grønland og trakk fram negative trekk ved utviklingen i området. 12. februar arrangerte vi folkemøte og spurte: Er tilstanden faktisk så ille? Og hva bør i så fall gjøres?

Kjærlighetsuka: «Body Wisdom & Narrative Stitches»

En analog kjærlighets-workshop med kunstnerduoen Burroughs & Vestby fra New York og Oslo. De holdt 13. februar en todelt workshop, Her får kropp og stemme rom til å fortelle historier om tilhørighet og kjærlighet. Vestby arbeider med broderi og dialog rundt kjærlighet, tilhørighet og vennlig aktivisme, blant annet med ungdommer på Tøyen og i Harlem. Burroughs workshop vil foregå på engelsk.

Arrangementer i tilknytning til utstillingen «Hasansens kjelke»

I visningsperioden har det vært gjennomført flere formidlingsaktiviteter knyttet til prosjektet, både fysisk og digitalt: -Utstillingen åpnet som skimakerverksted med Hasan og Thomas Aslaksby, og babykjelkeverksted for barn og unge.

- 1. april ble det gjennomført live-stream:» Charpai-chat med Hasansen»: kunstner Sayed Sattar Hasan i samtale med kurator Annelise Bothner-By
- Utstillingen holdt åpent under «Kunstnatten» 11. september
- Fagseminaret «Grensen mellom kulturell hybriditet og appropriasjon», som var planlagt gjennomført høsten

2020 og støttet av Fritt Ord, er utsatt til 2021 på grunn av koronaepidemien.

Arrangementer i tilknytning til utstillingen «The Golden Wish»

I tilknytning til utstilling er det gjennomført kunstnersamtale og gruppesamtaler med publikum gjennom våren og sommeren. Begge deler støttet av Fritt Ord:

- Torsdag 27. februar: «Når kunsten er politisk» Kunstnersamtale med Shwan Dler Qaradaki, Pia Maria Roll, Vanessa Baird, Lars Sandås, Lotte Konow Lund.
- «Finnisage» Kunstnersamtaler 13. august, Støttet av Fritt Ord.

Søndagskafé på Interkulturelt Museum

Annenhver søndag inviterer vi nærmiljøet til «Søndagskafeen». Dette er et samarbeid med Joy, og hver gang kommer det mellom 50 og 120 personer. Søndagskafeen er et lavterskeltilbud til småbarnsfamilier med lekekrok for de minste og ulike verksteder. Fra mars har dette tilbudet vært avlyst i 2020.

Mat & Viten

Høsten 2019 startet, Mat & Viten «langbordsmiddager» med kulturelt og faglig innhold og servering av mat med en internasjonal profil opp og fortsatte på nyåret 2020. I 2020 ble kun tre middager gjennomført før koronapandemien satte en effektiv stopper for arrangementet:

- 14. januar: Idéhistoriske betraktninger rundt Mesopotamia, India og Hellas i midten av det siste årtusen før vår tidsregning v/Jens Braarvig
- 25. februar: Learning from Chinese Philosophy v/Bryan W. Van Norden
- 10. mars: Kampen om den arabiske arven – spørsmål om hva vi trenger og hva som er sant v/Naïd Mubalegh

Norge ble stengt ned bare to dager etter vårt siste arrangement. Besøket av professoren Bryan W. van Norden fra Vassar College i USA var et høydepunkt som også skapte noe medieomtale. Mat & Viten har vært svært vellykket, og noe vi håper å kunne ta opp igjen når pandemien er over.

Fastelavnsverksted

– lag ris og masker

Alle er invitert til å lage fastelavnsris med masse fine fjær og dekorere gøyale karnevalsmasker. Denne søndagen samarbeidet vi med dronningene av fastelavnsris, NKS (Norske kvinners sanitetsforening).

Vinterferie i «Hasansens verksted»

Gratis vinterferietilbud for hele familien på Grønland: bygg din egen minikjelke, se hvordan en tømmerstokk blir til et par ski, få ditt eget helteportrett og slapp av i vår hyttekoselige chai-lounge.

YADAY - Minner gjennom mat

Et tilbud rettet mot eldre kvinner med minoritetsbakgrunn. Bakgårdens urter, blomster, tomater og salater har vært utgangspunkt for matlaging, måltider og samtaler. I 2020 ble det kun 2 møter i februar der vi i samarbeid med Sanitetskvinnene hadde fastelavnsforberedelser.

TekstLab Festival: Glokale stemmer

Festivalen ble i oktober 2020 arrangert på Interkulturelt Museum, Deichman Biblo Tøyen og Sentralen Ung. Festivalen er en arena og møteplass for barn, ungdom og kunstnere. Der de kan prøve ut en idé på scenen, delta i workshops, visninger, samtaler og seminarer. Festivalen presenterte unge kunstnere og arrangerte såkalte «Hang-ins» der ungdom fra nabolaget var spesielt invitert for å bli kjent med festivalen, TekstLab og det å jobbe med og utvikle en ide. Støttet av Talent Norge, Sparebankstiftelsen DNB, Kulturrådet og Oslo kommune

PLANLAGTE, MEN AVLYSTE ARRANGEMENTER PÅ GRUNN AV COVID-19

Grønland Gatelekkfestival 2020

Planen var å arrangere «gatelekkfestival» i Tøyenbekken med tradisjonelle og nye gateleker. Arrangementet ble avlyst på grunn av pandemien.

Oslo Afro Arts Festival i bakgården

Oslo Afro Arts Festivals familiedag arrangeres hvert år i bakgården. Musikkfestivalen feirer kunst og musikk med opprinnelse i afrikansk tradisjon og kultur. På grunn av pandemien ble festivalen ble avlyst.

Barnas Verdensdager

Barnas Verdensdager fyller vanligvis hele bygget med aktivt, liv og røre og flere tusen mennesker den første helgen i november. På grunn av pandemien ble Barnas Verdensdager i 2020 flyttet til Sentralen, der det var en konsert som ble streamet på nett.

FRODIG – MUSEETS INTERNASJONALE KULTURKAFÉ

Kulturkafeen åpnet våren 2019 og den ideelle bedriften Mestringsguiden gikk inn som drifter. Museet og kafeen samarbeidet om små og store arrangementer og bygget opp en frokost

kundegruppe. I februar og mars var det en rekke arrangementer, blant annet «kvinnekafeer», fastelavnshelg og vinterferiespesial. Vi arrangerte kjærlighetsuke med romantiske retter og musikalske innslag i anledning valentinsdagen og skuddårsdagen, og vi rakk å få god omtale i Aftenpostens matamagasin «Mat fra Norge».

Stengt museum, manglende inntjening og besøk førte til at kafeen måtte stenge for godt i desember, etter å ha holdt stengt siden mars. Målet er å gjenåpne kulturkafeen i en eller annen form i løpet av 2021.

Foreløpig siste Mat & Viten ble arrangert 25. februar med stor fint besøk av professor Bryan W. van Norden fra Vassar College i USA som snakket om Chinese Philosophy. Foto: Sissel O. Ødegård / Oslo Museum

Aktivitetskalender Oslo Museum 2020

DATO	ARRANGEMENT	ARENA
09.01	Suppe og historie	AM/HLH
10.01	Samtale: «The Other Wild»	IKM
14.01	Mat og viten	IKM
15.01	Rosa Luxembourg: Arbeidersak og revolusjon	AM
16.01	Suppe og historie	AM/HLH
23.01	Suppe og historie	AM/HLH
26.01	Barnas dag	BM
30.01	Suppe og historie	AM/HLH
01.02	Bakgårdslek på Arbeidermuseet	AM
02.02	Utstillingsåpning: Forvandlingens kunst	TM
04.02	Babybøy og gøy	IKM
06.02	Suppe og historie	AM/HLH
09.02	Kuratoromvisning: Forvandlingens kunst	TM
11.02	Babybøy og gøy	IKM
11.02	Kvinnekafe og fastelavnsforberedelser i samarbeid med NKS	IKM
12.02	Folkemøte: Kampen om Grønland	IKM
13.02	Kjærlighetsuka: "Body Wisdom & Narrative Stitches"	IKM
13.02	Suppe og historie	AM/HLH
14.02	Kjærlighetsuka: Alle hjerters langbord	IKM
16.02	Fastelavnsverksted – lag ris og masker	IKM
16.02	Forberedelser til karnevalstid	IKM
17.02	Vinterferietilbud	IKM
17-19.02	Vinterferieverksted i Hasansens Verksted	IKM
18.02	Babybøy og gøy	IKM
19.02	Vinterferietilbud	IKM
20.02	Suppe og historie	AM/HLH
20.02	Hansen + Nansen	IKM
20.02	Utstillingsåpning Hasansens Kjelke	IKM
23.02	Anne Cath Vestly 100 år	TM
24.02	Baby bøy og gøy	IKM
25.02	Mat og viten	IKM
27.02	Suppe og historie	AM/HLH
27.02	Kunstsamtale – Når kunsten blir politisk	IKM
29.02	Skuddårsfestlangbord på Frodig	IKM
29.02	Barnas dag på Bymuseet	BM

DATO	ARRANGEMENT	ARENA
04.03	Årsmøte + glasskunst	BMs venner
04.03	Arbeiderfamiliens hjem	AM
05.03	Suppe og historie	AM/HLH
07.03	Bakgårdslek på Arbeidermuseet	AM
07.03	Forestilling: «Street» av Volmir Cordeiro	IKM
08.03	Fra Christiania teater til Fredrikssons Fabrikk	TM
10.03	Mat og viten	IKM
11.03	Babysang	BM
12.03	Suppe og historie	AM/HLH
14.03	VR-byvandring	BM
19.03	Suppe og historie	AM/HLH
26.03	Suppe og historie	AM/HLH
02.04	Suppe og historie	AM/HLH
04.04	Bakgårdslek på Arbeidermuseet	AM
14.04	Mat og viten	IKM
16.04	Maries tur	AM
19.04	Turist i egen by	KDB
22.04	Aker sykehus gjennom 200 år	BMs venner
22.04	Kampen for den gode arbeiderboligen	AM
23.04	Maries tur	AM
23.04	BaBy: Grünerløkka	BM
25.04	Grønland gatelekfestival	IKM
25.04	Møt Nils Ole Oftebro	TM
30.04	Maries tur	AM
30.04	BaBy: Skulpturvandring	BM
01.05	1. maivandring * gjennomført digitalt	BM
02.05	Bakgårdslek på Arbeidermuseet	AM
05.05	Mat og viten	IKM
07.05	Maries tur	AM
07.05	BaBy: Fra Havna allé til Villa Stenersen	BM
12.05	Synagogen 100 år	KDB
14.05	Maries tur	AM
14.05	BaBy: Sentrumsvandring	BM
19.05	Fra løkke til leilighet	KDB
26.05	Byens puls * gjennomført digitalt	KDB

Aktivitetskalender Oslo Museum 2020

DATO	ARRANGEMENT	ARENA
26.05	Konsert: På gjensyn	AM
28.05	Maries tur	AM
02.06	Da diktaturet kom * gjennomført digitalt	KDB
03.06	I arbeiderstrøk	AM
04.06	Maries tur	AM
06.06	Bakgårdslek på Arbeidermuseet	AM
09.06	Mat og viten	IKM
10.06	Utstillingsåpning: Krig og hverdagsliv	BM
11.06	Maries tur	AM
14.06	Veteranbusstur: Landidyll og byliv	BM
18.06	Maries tur	AM
21.06	Oslo Brigademusikk	BM
29.06	Oppstart Ungdomsverksted med Shwan Dier Qaradaki	IKM
30.06	Sommerklubben 2020	IKM
02.07	Sommerklubben 2020	IKM
07.07	Sommerklubben 2020	IKM
09.07	Sommerklubben 2020	IKM
14.07	Sommerklubben 2020	IKM
16.07	Sommerklubben 2020	IKM
21.07	Sommerklubben 2020	IKM
23.07	Sommerklubben 2020	IKM
28.07	Sommerklubben 2020	IKM
30.07	Sommerklubben 2020	IKM
04.08	Sommerklubben 2020	IKM
06.08	Sommerklubben 2020	IKM
10.08	Oppstart 5 på Grønland	
13.08	The Golden Wish: Omvisning med kunstner	IKM
20.08	Maries tur	AM
22.08	The Golden Wish: Omvisning med kunstner	IKM
27.08	Maries tur	AM
02.09	Babysang * gjennomført digitalt	BM
03.09	Maries tur	AM
05.09	Åpning Sommerutstillingen på Grønland	IKM
06.09	AkerselvaMaraton	KDB

DATO	ARRANGEMENT	ARENA
09.09	Babysang * gjennomført digitalt	BM
10.09	Maries tur	AM
11.09	Blåtøy og teglstein	AM
15.09	På skolebenken	KDB
16.09	Babysang * gjennomført digitalt	BM
17.09	Maries tur	AM
22.09	Bot og bedring	KDB
23.09	Babysang * gjennomført digitalt	BM
24.09	Maries tur	AM
24.09	I arbeiderstrøk	AM
29.09	Oslo havn	KDB
30.09	Babysang * gjennomført digitalt	BM
01.10	Maries tur	AM
08.10	Maries tur	AM
08.10	Kuratoromvisning: Krig og hverdagsliv	BM
10.10	Oslohistorieseinar: Det okkuperte Oslo	BM
13.10	TekstLab Festival: Michael Aspli/Forest Within	IKM
13.10	TekstLab Festival: Hanna Asefaw/Ly	IKM
14.10	TekstLab Festival Ornilia Ubisse/Chaos in the box	IKM
15.10	Maries tur	AM
15.10	Det hendte i går, det hender i dag	BM
15.10	TekstLab-kollektivet	IKM
16.10	TekstLab-kollektivet	IKM
17.10	TekstLab Festival Prøverom/Linn Christin Agedal	IKM
18.10	TekstLab festival: Hangin for barn på Grønland	IKM
22.10	Svindel og svik	AM
25.10	Teater i krig og krise	TM
12.11	Kampen om idretten	AM
19.11	Dokumentarkveld: Ninas barn	BM
29.11	Ballettens kosmopolitter	TM
06.12	Førjul på Frogner	BM

BM: Bymuseet
TM: Teatermuseet
AM: Arbeidermuseet

IKM: Interkulturelt Museum
HLH: Hølse-Lovisas Hus
KDB: Kjenn Din By

Datoen til avlyste/utsatte arrangementer er markert i grått

Forskning og kunnskapsutvikling

Mål: «Museene skal forestå forskning og utvikle ny kunnskap». (Prop. 1 S 2019-2020)

«Hurrabil» på Drammensveien under Abelhaugen i 1945. Et av de mange bildene i utstillingen «Krig og hverdagsliv» på Bymuseet. Foto: Odd Helland / Oslo Museum

FORSKNINGSPLAN OG FORSKNINGSSTRATEGI

Forskning er en del av museenes samfunnsoppdrag. En vanlig forståelse innenfor humanistiske og kulturhistoriske fagtradisjoner er at forskning handler om en systematisk, etterrettelig og etterprøvbar frembringelse av ny kunnskap basert på anerkjente metoder (Kjeldstadli, Knut: Fortida er ikke hva den var, 1999, s.44). Innsamling og katalogisering av materiale til museets samlinger er en viktig del av det forskningsforberedende arbeidet.

Museet har fire vitenskapelig ansatte med forskningskompetanse og definert forskningstid. I tillegg bidrar lektorene med forsknings- og utviklingsarbeid etter nærmere avtale. Museet søker forsknings samarbeid med andre museer, læresteder og forskningsinstitusjoner for å styrke forskningen og for å kunne formidle ny kunnskap i utstillinger og gjennom andre formidlingskanaler.

Strategiske satsningsområder er kunnskapsproduksjon om urbane endringsprosesser, norsk teaterhistorie etter 1950, minoriteter og kulturelt mangfold, samt egne samlinger og egen museumspraksis. Forskningsresultatene formidles i utstillinger, kataloger og artikler i tidsskrifter.

Museet har forskningskoordinator og et forskningsteam som er organisert på tvers av avdelingene. I 2020 har det vært gjennomført to møter i forskningsteamet, der blant annet innføring av forskningsregistreringssystemet Cristin i museene har vært diskutert.

Forskningsteamet arrangerte også internwebinar om «uenighetsfellesskap» åpent for alle ansatte med innlegg av Anders Bettum, Annelise Bothner-By, Reidun A. Johannessen, Ine Therese Berg og Mina Fossum (praktikant).

To av museets konservatorer deltok på Museumsforbundets forskningskonferanse på Glomdalsmuseet 22.-23. oktober.

PÅGÅENDE FORSKNINGS- PROSJEKTER

Forelskelse, kjærlighet og ekteskap
Prosjektet inngår i Kulturrådets samfunnsrolleprogram 2018-2021. Gjennom et kulturhistorisk blikk på forelskelse, kjærlighet og ekteskap ønsker vi å utforske ulike strategier for pardannelse: hvilken rolle følelser, kjønn, kultur, økonomi, teknologi og religion spiller og har spilt for pardannelsen. Utstillingens målgruppe er primært ungdoms- og videregående trinn i osloskolen. I 2020 har vi gjennomført ni stikkprøveintervjuer, og vil fortsette med intervjuer gjennom 2021. Vi har også arbeidet videre med å utvikle utstillingens konsept og å vurdere ulike metodiske og teoretiske strategier til å belyse og utforske problemstillingene.

«Nå begynner a' med det der igjen»
Prosjekt i regi av Kvinnenettverket, med støtte fra Kulturrådets samfunnsrolleprogram, og handler om kjønnsrepresentasjon i museenes samlings- og formidlingspraksiser. Oslo Museum er testpartner i delprosjektet «Test ditt museum», hvor vi arbeider med å revidere Bymuseets hovedutstilling OsLove med blikk på kjønnsrepresentasjon. Resultatene fra arbeidet blir viktig i den forestående oppgraderingen av utstillingen. Del en av prosjektet er nå avsluttet, og det søkes nå til støtte om en del to. Det planlegges artikkel om prosessen ved Oslo Museum.

Opphøyet og oversett. Herregården i norsk erindringstopografi
Bymuseet er representert i arbeidsgruppen som er nedsatt av Herregårdnettverket for forskningsprosjektet Opphøyd og oversett og bidrar med artikkel til prosjektet. Prosjektet undersøker musealiseringprosessen ved utvalgte norske herregårdsmuseer og skal munne ut i en monografi med overordnede tekster pluss case-studies fra ti museer i nettverket.

Det ble i 2020 arrangert en forfatter-samling på Frogner hovedgård. Forskningsarbeidet er forsinket på grunn av stengte arkiver, men Kulturrådet har godkjent en utvidelse av tidsrammen.

Tingens metode

Prosjektet er avsluttet. Reidun A. Johannessens fagfelle-vurderte artikkel «Den minner meg om bestemor og bestefar» var ferdig i januar og planlagt publisert i juni 2020, men utgivelsen er forsinket.

YOUCOUNT – Du teller!

«YOUCOUNT – Du teller!» er et EU-prosjekt som koordineres av Arbeidsforskningsinstituttet (AFI) ved OsloMet, om sosial inkludering av unge. Ni land rundt om i Europa er med, blant annet Sverige, Ungarn, Litauen og Italia. IKM deltar som partner sammen med bl.a. Plakathuset på Grønland, og skal bidra med nettverk og lokaler. Vi skal også jobbe med workshops og formidling (utstillinger og undervisning) underveis og i etterkant av prosjektet. Finansieringen kom på plass i 2020, og Plakathuset er allerede i gang. Oppstart for IKM blir i 2021.

HETRAU – Heritagization processes of contemporary cultural traumatic events in Europe

Dette er et internasjonalt og tverrfaglig forskningsprosjekt i regi av NIKU, University of the Aegean, Lesvos og The University of Manchester. IKM inngår som partner i det norske bidraget, sammen med Riksantikvaren og 22.-juliseret. Prosjektet er under oppstart, med søknad til behandling hos Forskningsrådet. IKMs bidrag vil i første omgang innebære deltakelse i workshops sommer og høst 2021.

PUBLIKASJONER AV MUSEETS ANSATTE:

Berg, Ine Therese & Heidrun Sølna Øverby (2020): Teater under krigen – mellom motstand og nyskaping. Byminner 2/2020, s. 40-47.

Bothner-By, Annelise & Gazi Özcan (2020): Kampen om Grønland. I Saleen, Namra (red): Damn. This neighbourhood is changing, i serien 10 undersøkelser (#5 Gentrifisering). Distribuert bl.a. som vedlegg til Klassekampen 30. mai. Oslo: TrAP.

Johannessen, Reidun A. & Vegard Skuseth (2020): Krig og hverdagsliv 1940-45. Byminner 2/2020, s. 4-11.

Skuseth, Vegard (2020a): Transformasjoner. Glimt fra fotosamlingen. Byminner 1/2020, s. 4-12.

Skuseth, Vegard (2020b): Fotograf Rigmor Dahl Delphin (1908–1993). Glimt fra fotosamlingen, Byminner 2/2020, s. 68-75.

I tillegg ga professor em. Liv Emma Thorsen ut boka «Dyrenes by. Hover, klover, klør. Kristiania ca. 1859-1920» i tilknytning til utstillingen «Dyr i byen» på Bymuseet, som hun hadde det faglige ansvaret for.

BYMINNER – MUSEETS POPULÆR- VITENSKAPELIGE TIDSSKRIFT

Byminner utgis i samarbeid med Bymuseets venner og har vært utgitt siden 1955. Redaksjonen består av historiker Øystein Eike fra Oslo Byarkiv, historiker Gro Røde, fotoarkivar Vegard Skuseth, emeritus Lars Roede og redaktør Kristin M. Gaukstad, fra museet.

To numre utgitt i 2020: 1/2020 – om kulturinstitusjoner som forsvant, og 2/2020 – hverdagslivet i Oslo under krigen 1940-45. Alle artikler illustreres med fotografier, malerier eller avbildninger av gjenstander fra museets samlinger.

FORELESNINGER OG INNLEGG PÅ KONFERANSER OG SEMINARER

Apall-Olsen, Linken

- Hagekunstens historie; Modernismens hager, brudd og kontinuitet. Forelesning på Arkitekt- og designhøgskolen 27. mars.
- Vår tids stemme; funksjonalismen i landskapsarkitekturen og dens ideologiske og sosiale kontekst.
- Forelesning på Norges miljø- og biovitenskapelige universitet 22. april.
- Møter med mennesker – møter med minner. Innlegg på webinar i regi av Senter for fagutvikling og forskning/USHT, Oslo. 10.11.20.

Berg, Ine Therese

- Deltager i debatt.: Digitaliseringen av scenekunstheltet som følge av covid-19. paneldeltager. Vårskjermfest 2.5.2020
- Ordstyrer, samtale: Scenekunstens vilkår under koronakrisen. Salong, Nationaltheatret, 27.5.2020.

- Cultural policy as institutional dramaturgy. Innlegg på konferansen «Scam-Aesthetics», Universitetet i Bergen/Association of Nordic Theatre Scholars.

Bettum, Anders:

- Museenes rolle i samfunnsdebatten. Innlegg under Globuskonferansen (InterkulturLAB) ved Interkultur Kompetanse 12.-13. oktober
- Innlegg på webinar i regi av Nordiskt Centrum för Kulturarvpedagogik 12.november (sammen med Annelise Bothner-By)

Bothner-Bye, Annelise:

- Presentasjon av Interkulturelt Museums arbeid med kunst og lokalsamfunn. Kunstakademiet (KHIØ)

Gaukstad, Kristin M.:

- Om å speile samfunnet. Innlegg på Inger Jensens fagdag, Folkemuseet 27. februar
- Beredskapssamarbeidet i Oslo (KKOA). Innlegg på Museumsforbundets seminar «Alltid beredt!» – om kriseberedskap og beredskapssamarbeid, Rockheim 3. november.

Hansen, Lars Emil

- Wilhelm von Hannos Christiania. Innlegg/åpningstale ved åpning av utstillingen «Wilhelm von Hanno. Arkitekt og tegner i Christiania. Nasjonalmuseet, 27.februar.

Johnsen, Therese Hervig:

- Marie Tannæs' kunstnerskap. Foredrag for Fortidsminneforeningen på Vøienvolden 11. mars. (Sammen med Professor Anne Wichstrøm)

Andre forsknings- relaterte aktiviteter

Bettum, Anders

- Fagfelleevaluering for Kunst & Kultur 103 (4/2020)
- Fagfelleevaluering for Nordisk Museologi
- Biveileder for Miriam R. S. Røslér-Nilsens master i kulturstudier, Universitetet i Sørøst-Norge.
- Frikjøpt av Kulturhistorisk Museum som medredaktør for utstillingskatalog: Prusac-Lindhagen, Marina (red): Følelser i antikken og det gamle Egypt.

Bothner-Bye, Annelise:

- Sensor bachelor for studium i Eksponeringsdesign, Høgskolen i Christiania, mai 2020
- Sensor bachelor for studium Interiørarkitektur og møbeldeign, Kunst- og designhøgskolen i Oslo (KHIØ), juni 2020

Gaukstad, Kristin

- Redaktør for Byminner.

Hansen, Lars Emil

- Redaksjonsmedlem i «Fremtid for fortiden». Medlemsblad for Fortidsminneforeningen Oslo og Akershus.

Årets utgaver av Byminner, museets populærevitenskapelige tidsskrift.

Forsidefoto venstre: Sverre Heiberg / Oslo Museum Forsidefoto høyre: Fredrik Birkelund / Oslo Museum

Organisasjon, økonomi og personale

ORGANISASJON

Oslo Museum er en stiftelse. Styret velges av et samarbeidskollegium oppnevnt av (eier)stiftelsene til de institusjonene som dannet Oslo Museum i 2006. Bymuseets eierstyre utpekes av Fortidsminneforeningen Oslo og Akershus, Oslo Byes Vel, Akers Sogneselskap og Museene i Akershus. Teatermuseets eierstyre er Norsk Skuespillerforbund, mens Interkulturelt Museums eierstyre er valgt av IKMs venneforening. Arbeidermuseet har ikke et eget eierstyre, da

det ble opprettet etter konsolideringen. Oslo Museum har også tre venneforeninger: Bymuseet og Teatermuseets venneforeninger har et aktivt medlems-tilbud, mens det for tiden er lite aktivitet i Interkulturelt Museums venneforening.

ØKONOMI

Oslo kommune og Kulturdepartementet er de viktigste økonomiske bidragsyterne. I tillegg søkes det prosjekt- og utviklingsmidler fra offentlige og private aktører, slik at museet til

tross for relativt trange økonomiske driftsrammer har vært i stand til å ha et aktivt publikumstilbud med flere nye utstillinger i løpet av året.

Museet har i tillegg til den offentlige støtten også inntekter fra salg av foto, utleie av lokaler samt fra undervisnings-, omvisnings- og foredragsvirksomhet. Prosentvis fordelte inntektene seg slik (alle tall er i hele tusen):

Prosentvis fordeling av inntekter (tall i hele tusen)

År	Driftstilskudd fra staten	Driftstilskudd fra kommunen	Prosjektinntekter	Andre/egne inntekter	Inntekter
2016	12 550 (40%)	15 100 (48%)	1 578 (5%)	2 432 (7%)	31 660
2017	12 770 (37%)	15 500 (44%)	2 151 (6%)	4 271 (13%)	34 691
2018	13 050 (36%)	16 800 (47%)	2 943 (8%)	3 318 (9%)	36 156
2019	13 335 (34%)	18 000 (46%)	4 902 (13%)	2 906 (7%)	39 143

Overordnet

Som for mange andre museer, er det en utfordring for Oslo Museum at de offentlige tilskuddene ikke kompensere fullt ut for lønns- og kostnadsveksten. Museet har effektivisert driften ved å samordne ulike oppgaver, og vi arbeider målrettet med å skaffe prosjektmidler både fra private stiftelser og gjennom offentlige støtteordninger. Større utstillinger og prosjekter finansieres som oftest med prosjektmidler, men med en betydelig egenandel fra museet i form av arbeidskraft. Leieprisen for lokalene museet leier av Oslo kommune på Frogner og på Grønland er også subsidiert fra kommunens side.

Manglende kompensasjon for lønns- og prisstigning har over tid gitt museet trange driftsrammer, som igjen har

konsekvenser for museets faglige produksjon. En vitenskapelige stilling har i 2020 stått ubesatt. Dette har særlig rammet den langsiktige kunnskapsutviklingen om oslos historie og arbeidet med kvalitativ dokumentasjon av byen i nær fortid og samtid, samt museets engasjement i byutviklings spørsmål

Økonomiske konsekvenser av Covid-19

Situasjonen rundt Covid 19 med nedstengning av museet i lengre perioder, har hatt negativt utslag på museets egeninntekter, som gikk ned med 30% i forhold til 2019. Reduksjonen knytter seg til tap av billettinntekter, bortfall av inntekter fra arrangementer, omvisninger og utleie av lokaler. Kompensasjonsordninger fra Kulturdepartementet, kombinert med lavere

pensjonspremie, lavere strømgifter, reduserte reise- og konferansekostnader enn budsjettert, samt høyere sykelønnsrefusjoner enn forventet, gjør imidlertid at museet har kommet seg mye bedre gjennom 202 enn forventet, og har endt med et solid overskudd som tilføres egenkapitalen.

Imidlertid hadde vi ikke denne oversikten da museet ble nedstengt i mars, og fryktet betydelig underskudd som følge av tapte egeninntekter. Siden museets egenkapital var relativt lav (2,4 millioner), så vi oss da nødt til å sikre økonomien ved å permittere en gruppe medarbeidere (museumsverter som mistet oppgaver ved nedstengningen). Vi kuttet også i alle utgifter, omprioriterte interne ressurser for å dekke opp sykefravær og styrte etter et «minimums-

budsjett» til vi fikk tydelige signaler om Kulturdepartementets støtte til museet, samt oversikt over pensjonsutgiftene, som først kom sent på høsten.

På grunn av øremerkede prosjektmidler fra offentlige og private aktører til prosjekter som gjennomføres i 2020 og 2021 har museet hatt tilfredsstillende likviditet gjennom hele året.

Årsresultat

Museets inntekter var i 2020 på 37,3 millioner kroner. Driftsresultatet ble kr. 1 048 016 og resultat finansposter kr. 47 347, slik at årsresultatet ble kr. 1 095 363. Dette overføres til egenkapitalen. I 2019 var overskuddet kr. 10 658.

Museet har etter årsresultatet for 2020 en egenkapital på i overkant av 3,4 millioner kroner. Styret vurderer størrelsen på egenkapitalen som i minste laget, og ønsker å fortsette å øke den over tid.

Arbeid med styrking av museets egeninntekspotensiale

I 2016 nedsatte styret et arbeidsutvalg som skulle vurdere strategier for å øke museets egeninntekter. Dette er i samsvar med signalene fra offentlige myndigheter. Foreslåtte tiltak var innføring av billetttinntekter på Bymuseet, økt salg av foto og formidlingstjenester, videreutvikling av museumsbutikken og økt inntjening på utleie.

Siden 2016 har Frogner hovedgård vært gjennom nødvendige utbedringer. Dette har medført at det ikke har vært mulig å ta fullt ut utleiepotensialet de siste årene. Arbeidet ble imidlertid ferdigstilt ved inngangen til 2020, og det lå an til økt utleievirksomhet i 2020 med oppgraderte lokaler. Imidlertid medførte pandemien en kraftig reduksjon i utleien. Totalt er 39 utleiearrangementer og fire konserter avbestilt eller flyttet. Dette har påvirket det økonomiske resultatet.

Inngangspenger ble innført på Bymuseet fra 2018, og kompenserte i 2019 noe for bortfall av utleieinntekter. Dette ga museet litt større handlingsrom enn tidligere år. Nedtegningen og redu-

sert besøk i 2020 har medført lavere billetttinntekter enn foregående år.

Butikken på Bymuseet har vært i drift siden 2009 og tilbyr blant annet kunsthåndverk, oslolitteratur, andre trykksaker og «historiske» leker. Målet er at butikken skal være ledene på oslohistorisk litteratur, og på sikt også være et sted lansering av byhistoriske bøker. I løpet av 2020 er butikken oppgradert og utvidet. Butikken har bare vært stengt en kortere periode (mars-april), da retningslinjene fra regjering og byråd har gitt mulighet for å holde museumsbutikken åpen, selv om museet var stengt. Stengt museum har likevel gitt færre kunder enn ønsket, og resultatet ble lavere enn budsjettet. Imidlertid var omsetningen høyere enn i 2019 i periodene med åpent museum, blant annet lå den i juli 77% over fjoråret. Med utvidelse av arealet og sortimentet forventer vi derfor en økning i butikkinntekter når museet igjen kan holde åpent som tidligere.

Sommeren 2020 åpnet vi også ny butikk på Arbeidermuseet. På grunn av ny nedstengning på høsten har ikke butikken fått tatt ut sitt potensiale i 2020, og vi er spent på neste år. Planløsningen i bygningen gjør det vanskelig å holde butikken åpen når museet skal være stengt. I 2020 etablerte vi også en mobilbutikk i form av en elektrisk lastesykkel til bruk ved vandringer og arrangementer utenfor museet.

Museet arbeider også aktivt for å søke tilskudd til museets utstillinger, arrangementer og andre prosjekter. I 2020 hadde museet ca. 4,3 millioner kroner i prosjekttilskudd fra forskjellige stiftelser, fond og offentlige myndigheter. Noen av disse midlene kunne museet også søke «gaveforsterkning» fra Kulturdepartementet på (25% av gavebeløpet). I 2020 ble det søkt om i overkant av kr. 160 000 i gaveforsterkning.

Vi har ennå ikke lyktes med en stabil positiv utvikling av andelen egeninntekter, men arbeidet med å styrke egeninntekspotensiale har fokus også i 2021.

En million ekstra til mangfoldsarbeid fra Kulturdepartementet

Oslo Museum fikk i 2019 og 2020 én million kroner fra Kulturdepartementet i forbindelse med «regjeringens satsning på tiltak og prosjekter som skal styrke museets arbeid med mangfold og inkludering. (Kulturdepartementets tilskuddsbrev, s. 1). Disse midlene er særlig benyttet til å utvide og styrke tilbudene som retter seg mot barn og ungdom med minori-tetsbakgrunn og familier med lav inntekt. Midlene er særlig brukt på Interkulturelt Museum, i form av søndagskafé, sommerklubb og andre aktiviteter som er omtalt i formidlingskapitlet. Deler av beløpet er også gått til videreutvikling av tilbudet «Ankomst Oslo», som retter seg mot nyankomne flykninger og andre innvandrere på Bymuseet og Arbeidermuseet, som vi har kunnet tilby gratis til brukerguppe, og til å videreføre tilbudet om gratis adgang på Arbeidermuseet, Interkulturelt Museum og hver første lørdag i måneden på Bymuseet og Teatermuseet. Erfaringene viser at gratis adgang er et av de viktigste tiltakene for å nå flere og nye brukere, og «å bidra til at alle kan få tilgang til kunst og kultur av høy kvalitet», slik det er formulert i regjeringens kulturpolitikk og kulturdepartementets tildelingsbrev.

Gaveforsterkning fra Kulturdepartementet

Formålet med ordningen er å stimulere til økt privat finansiering av kunst og kultur gjennom pengegaver. Pengegavene utløser en gaveforsterkning til mottakeren på normalt 25 prosent av gavebeløpet. Oslo Museum søkte i 2020 om gaveforsterkning på private bidrag i samlet størrelsesorden kr. 647 500, som gir kr. 161 875 i gaveforsterkning. Midlene skal brukes til et utstillingsprosjekt i anledning «Nasjonalt skeivt kulturår 2022», da det er 50 år siden mannlig homoseksualitet ble avkriminalisert. Utstillingsprosjektet har arbeidstittelen «Fri! Oslo som møteplass for skeive fra hele landet før og etter 1972». Gaveforsterkningen ble innvilget i januar 2021.

ADMINISTRASJON

Effektivisering og digitalisering av administrasjonen

Oslo Museum har i flere år vært i overkant forsiktige med å bruke penger på IKT-området. Resultatet er et teknologisk etterslep som vi de to siste årene har hentet godt inn. Et stort antall arbeidsstasjoner er byttet ut med nye, og den mest benyttede programvaren er oppgradert til siste versjon. Disse investeringene har vi nyt godt av når store deler av personalet har måttet arbeide hjemmefra på grunn av pandemien.

I tillegg jobbes det med å effektivisere arbeidsprosessene i organisasjonen ved å ta i bruk nye digitale verktøy.

I 2019 innførte vi:

- Vaktlisteplanlegging for museumsvertene – Planday
- Rekrutteringsverktøy – Jobbnorge
- Personal- og HMS-håndbok på nett, som også inkluderer et system for digital oppfølging av saker på arbeidsmiljøområdet – Stamina Digital
- System for elektronisk registrering av arbeidstid og fravær/ferie – egen modul i Stamina Digital
- Samhandlingsverktøy / intranett – prøveprosjekt med bruk av Workplace for museumsvertene

I 2020 har vi prioritert følgende anskaffelser:

- Documaster - elektronisk arkiv og postjournal
- Samhandlingsverktøy/intranett -prøveprosjekt med bruk av Workplace for museumsvertene.

I 2021 er disse investeringene planlagt:

- System for mest mulig automatisert registrering av besøktall til museumsstatistikken
- Arkivsystem for registrering av historisk materiale

EIENDOM

Vi leier lokalene på Frogner (Bymuseet, Teatermuseet og Frogner hovedgård), anlegget på Grønland (Interkulturelt museum) og «Hønse-Lovisas hus» av Oslo kommune. Lokalene til Arbeidermuseet på Sagene, leier vi av Larre Eiendom. Samarbeidet med eierne er godt. Museet leier også lokaler/magasiner på Nesodden og i Vestby for oppbevaring av gjenstander.

Museet har ikke selv ansvaret for store utvendige vedlikeholdsoppgaver, men holder orden på det innvendige og fører daglig tilsyn med bygningene. Unntaket er Frogner hovedgård, der museet også har ansvaret for de historiske interiøre-

ne. I 2020 ble flere av rommene pusset opp. Museet har startet arbeidet med å utvikle et nytt formidlingskonsept for hovedgården og forsøke å få dette finansiert fram mot 2024. Museets lokaler er sikret med brann- og tyverialarm koblet til brannvesen og vaktelskap.

I 2020 kjøpte vi museumsleiligheten i Sagveien 8 av Oslo Byes Vel for kr. 100.000,-. Etter søknad tok vi kr. 70.000 i støtte til kjøp fra Oslo kommune v/ Kulturetaten fra tilskuddsordningen «Investerings-tilskudd for Kulturhus» I tillegg til denne leiligheten eier museet to museumleiligheter i Tøyengata 38b.

PERSONALFORVALTNING OG ORGANISASJONSUTVIKLING

Årsverk og antall ansatte

Ved Oslo Museum ble det i 2020 utført til sammen 37 årsverk, som er en liten økning sammenlignet med 2019 (35,6). Museet har totalt 47 fast ansatte, fordelt på ulike stillingsstørrelser, og 12 medarbeidere i engasjementstillinger. Vi har gjennom året hatt tre praktikanter fra museologistudiet på Universitetet i Oslo. Av de ansatte er 41 kvinner og 18 menn. 19 prosent av medarbeiderne har minoritetsbakgrunn. Museet hadde 0,5 frivillige årsverk.

Lønnende årsverk fordelt etter daglig leder/ vitenskapelig, kunst- og kulturhistorisk/ administrativ/teknisk personale:

Årsverk	Kvinner	Menn
Daglig leder		1,0
Kunst- og kulturhistorisk og vitenskapelig personale	18,0	8,6
Administrativt personale	4,5	1,6
Teknisk personale	0,5	2,8

Årsverk fordelt på kjønn og type stilling:

Årsverk	Kvinner	Menn
Faste stillinger	19,6	12,7
Midlertidig engasjerte	3,4	1,3
Praktikanter	2	1
Frivillige	0,3	0,2

Ledergruppen

Museets ledergruppe består av fem kvinner og to menn.

Virke

Museet er medlem av arbeidsgiverorganisasjonen Virke og deltar på møter og kurs i regi av organisasjonen.

Samarbeid med tillitsvalgte

Ledelsen ved museet samarbeider godt med de tillitsvalgte. I 2020 er det gjennomført møter for gjensidig informasjon og diskusjon om saker som de tillitsvalgte er opptatt av, samt drøfting i forbindelse med permittering, da museet ble nedstengt i mars. I tillegg er det avholdt møter i forbindelse med rekrutteringsprosesser og organisasjonsmessige justeringer. De tillitsvalgte deltar i alle ansettelsesprosesser, og er en viktig bidragsyter i utøvelse av god personalpolitikk og i museets arbeidsmiljø.

Medarbeidersamtaler

Det gjennomføres medarbeidersamtaler med alle medarbeidere minimum en gang i året. Arbeidsmiljøet opplevs som godt på tross av at 2020 har vært et veldig krevende år for organisasjonen knyttet til hjemmekontor og uforutsigbarhet i forhold til planlegging av publikumsaktivitet.

Kurs, opplæring og velferd

Covid 19-situasjonen har bidratt til noe lavere kurs- og konferanseaktivitet enn det som var planlagt for 2020. Kurs og seminarer er blitt avlyst og utsatt, eller blitt omgjort til onlinekurs og webinarer. Flere av våre ansatte har deltatt på digitale kurs, seminarer og workshops. Aktiv deltakelse i fagmøter i de nasjonale museumsnettverkene er prioritert. Museet har vært representert på flere nasjonale nettverkssamlinger som medarrangør og foredragsholdere. Medarbeiderne har også fått tilbud

om interne fagseminarer. Museets studietur til Berlin måtte utsettes. Oslo Museum har en avtale om bedriftshelsetjeneste med Avonova, med hovedvekt på forebyggende tiltak innenfor det fysiske og det psykososiale arbeidsmiljøet. Alle medarbeidere i full stilling har rett på 90 minutter av arbeidstiden til trening hver uke.

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) / Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Det er avholdt tre møter i Arbeidsmiljøutvalget (AMU), hvor verneombudene, representanter for fagforeningene og museets ledelse deltar. Bedriftshelsetjenesten har deltatt på møtene og bistått med rådgivning og planer for arbeidet med helse, miljø og sikkerhet (HMS). Det er ikke registrert noen skader i 2020.

Sykefravær 2015–2020

År	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Prosent	4,5	5,1	3,2	5,2	3,5	5,0

Museet hadde en økning i sykefraværet i 2020 sammenlignet med 2019 fra 3,5% til 5,0%. Økningen er knyttet til langtidssykefravær. Sykefraværet følges opp tett og aktivt av avdelingsledere og administrasjonssjef.

STYREVERV O.L

Apall-Olsen, Linken:

- Arbeidende styremedlem i stiftelsen Lingard kystkultursenter
- Styremedlem i Direktør Nils Rasch og hustrus legat til utsmykning av Akershus Slott
- Styremedlem i Paula og August Stabæks legat
- Representant for Akershus fylke i Foreningen Fredet
- Referansegruppedlem i «Middelalderens barn».

Berg, Ine Therese:

- Styremedlem Association of Nordic Theatre Scholars

Birkelund, Fredrik

- Styremedlem, NTL Museer

Bothner-Bye, Annelise:

- Medlem i arbeidsgruppen «Samfunnsrolle, mangfold og inkludering»,

Konkretisering av ICOMs museums-etiske retningslinjer for behov ved norske museer i 2019/20 - Samarbeidprosjekt mellom norsk ICOM og Norges Museumsforbund (NMF)

- Varamedlem styret i TrAP – Transcultural Arts Production

Gaukstad, Kristin

- Styremedlem, seksjon for samlingsforvaltning Norges Museumsforbund
- Varamedlem styret i Oslo Byes Vel
- Museets representant i Kollektivtrafikkhistorisk råd

Hansen, Lars Emil

- Styremedlem Norges Museumsforbund
- Varamedlem, styret i ABM-media
- Observatør Fellesrådet for historielagene i Oslo
- Oslo Museums representant i styret for Rolf Strangers kulturfond

Røde, Gro

- Styremedlem, Oslo Folkeakademi

- Styremedlem Grünerløkka historielag
- Faglig samarbeid om formidling på «Prindsen», Prinds Christian August Minde, Storgata 36, med Caroline Juterud (Byarkivet) og tekstilkunstner Franz Schmidt

Roede, Lars

- Redaksjonsmedlem, Fremtid for fortiden, Fortidsminneforeningen Oslo og Akershus

Røsler-Nilsen, Miriam

- Styremedlem Jødisk Museum i Oslo

Skuseth, Vegard

- Varamedlem for styret i Preus Museum

Øzcan, Gazi

- Medlem i Kulturrådets fagkomité for immateriell kulturarv
- Medlem i Den kulturelle Skolesekkens fagkomite for Kulturarv

STYRET OG STIFTELSENS YTRE ARKITEKTUR

Det ble i 2020 avholdt syv styremøter og behandlet 49 saker. Styrets medlemmer består av 6 kvinner og 1 mann. 30 prosent av de som er har en rolle i styret har minoritetsbakgrunn.

Styrets medlemmer

Bernt Bull, styrets leder
Inger Jensen, styrets nestleder
Anne Grethe Solberg, styremedlem
Anne Helgesen, styremedlem
Lavleen Kaur, styremedlem
Therese Hervig Johnsen, ansattes representant
Helene Huljev, ansattes representant

Varamedlemmer

Aysegul Leblebicioglu, første vara
Namik Mackic, andre vara
Sissel Ødegård, ansattes vararepresentant

Oslo Museums samarbeidskollegium

Samarbeidskollegiet springer ut av de tre konsoliderte museenes eierstiftelser og er organet som utpeker medlemmer til Oslo Museums styre. Museets styreleder og direktør deltar på kollegiets møter og orienterer om driften og den økonomiske stillingen. I 2020 er det avholdt ett møte i samarbeidskollegiet, der styrets leder og representanter fra administrasjonen deltok.

Samarbeidskollegiets medlemmer i 2020:

Astri M. Lund, kollegiets leder	Oppnevnt av Stiftelsen Oslo Bymuseum
Espen Ophaug	Oppnevnt av Stiftelsen Oslo Bymuseum
Christian Hintze-Holm	Oppnevnt av Stiftelsen Oslo Bymuseum
Bibi Plahte Vance	Oppnevnt av Stiftelsen Oslo Bymuseum
Knut Alfsen	Oppnevnt av Norsk Skuespillerforbund
Gülây Kutal	Oppnevnt av Stiftelsen Internasjonalt kultursenter og museum
Nefise Øzkal Lorentzen	Oppnevnt av Stiftelsen Internasjonalt kultursenter og museum
Knut Kjeldstadli	Oppnevnt av Stiftelsen Internasjonalt kultursenter og museum

Eierstiftelsene

Ved konsolideringen i 2006 ble det besluttet at de tidligere stiftelsene ble opprettholdt som eierstiftelser i det nye museet. Stiftelsene eier gjenstander og annet kildemateriale anskaffet fram til 31.12.2005, og oppnevner samarbeidskollegiets medlemmer.

Styret i Stiftelsen Oslo Bymuseum, Bymuseets eierstiftelse i 2020

Anne Fikkan, leder	Oppnevnt av Fellesrådet for historielagene i Oslo
Anette Solberg Andresen, nestleder	Oppnevnt av Aker Sogneselskap
Ingebjørg Strøno Sejersted, styremedlem	Oppnevnt av Oslo Byes Vel
Vidar Mørch, styremedlem	Oppnevnt av Museene i Akershus
Peder Valle, styremedlem	Oppnevnt av Fortidsminneforeningen Oslo og Akershus
Elisabeth Solem, varamedlem	Oppnevnt av Fellesrådet for historielagene i Oslo
Juliane Derry, varamedlem	Oppnevnt av Fortidsminneforeningen Oslo og Akershus
Kjersti Lillebø, varamedlem	Oppnevnt av Museene i Akershus
Pål E. Torkildsen, varamedlem	Oppnevnt av Aker Sogneselskap

Styret i Stiftelsen Internasjonalt kultursenter og museum, Interkulturelt Museums eierstiftelse i 2020

Dagny Fredheim, leder.	Oppnevnt av Interkulturelt Museums venneforening
Knut Kjeldstadli, styremedlem.	Oppnevnt av Interkulturelt Museums venneforening
Gülây Kutal, styremedlem.	Oppnevnt av Interkulturelt Museums venneforening

Teatermuseets eierstiftelse utgjøres av Norsk Skuespillerforbund

Knut Alfsen er museets kontaktperson.

RESULTATREGNSKAP OSLO MUSEUM

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2020	2019
Salgsinntekt		1 695 143	2 702 812
Annen driftsinntekt		250 509	236 060
Periodiserte prosjektmidler	8	-1 249 600	-2 015 950
Tilskudd	7	36 657 569	38 263 917
Sum driftsinntekter		37 353 621	39 186 840
Varekostnad		233 803	539 796
Lønnskostnad	1	24 175 546	25 858 888
Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler	2	306 857	409 306
Annen driftskostnad	1	11 589 398	12 406 880
Sum driftskostnader		36 305 605	39 214 870
Driftsresultat		1 048 016	-28 031
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen renteinntekt		47 347	38 689
Resultat av finansposter		47 347	38 689
Ordinært resultat		1 095 363	10 658
Årsresultat	3	1 095 363	10 658
Overføringer			
Avsatt til annen egenkapital	3	1 095 363	10 658
Sum overføringer		1 095 363	10 658

BALANSE OSLO MUSEUM

Eiendeler	Note	2020	2019
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom		40 085	0
Maskiner og anlegg		252 238	56 080
Samlingene		1	1
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr		565 411	373 855
Sum varige driftsmidler	2	857 736	429 936
Finansielle anleggsmidler			
Leieboerinnskudd		25 000	25 000
Obligasjoner og andre fordringer		1 431 882	1 256 917
Sum finansielle anleggsmidler		1 456 882	1 281 917
Sum anleggsmidler		2 314 618	1 711 853
Omløpsmidler			
Lager av varer og annen beholdning		540 200	451 126
Fordringer			
Kundefordringer		261 067	839 019
Andre kortsiktige fordringer		791 429	1 507 548
Sum fordringer		1 052 496	2 346 567
Bankinnskudd, kontanter o.l.	5	10 171 304	7 142 494
Sum omløpsmidler		11 764 000	9 940 186
Sum eiendeler		14 078 618	11 652 039

BALANSE OSLO MUSEUM

Egenkapital og gjeld	Note	2020	2019
Innskutt egenkapital			
Grunnkapital	3	201 000	201 000
Bundne fond	3, 4	12 025	11 992
Sum innskutt egenkapital		213 025	212 992
Opptjent egenkapital			
Fond / prosjekter	3, 4	89 160	158 809
Annen egenkapital	3, 6	3 158 856	2 063 491
Sum opptjent egenkapital		3 248 016	2 222 300
Sum egenkapital	3	3 461 041	2 435 292
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		1 483 304	845 341
Prosjektavsetninger	9	5 674 350	4 424 700
Skyldig offentlige avgifter		1 361 382	1 527 761
Annen kortsiktig gjeld		2 098 540	2 418 945
Sum kortsiktig gjeld		10 617 577	9 216 747
Sum gjeld		10 617 577	9 216 747
Sum egenkapital og gjeld		14 078 618	11 652 039

Oslo, 18.02.2021
Styret i Oslo Museum

_____
Bernt Øgrim Bull
Styreleder

_____
Inger Elisabeth Jensen
Nestleder

_____
Lavleen Kaur
Styremedlem

_____
Anne Margrethe Helgesen
Styremedlem

_____
Anne Grethe Solberg
Styremedlem

_____
Therese Hervig Johnsen
Styremedlem

_____
Helene Huljev
Styremedlem

_____
Lars Emil Hansen
Daglig leder

Dokumentet er elektronisk signert.

NOTER OSLO MUSEUM

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og NRS 8 - God regnskapsskikk for små foretak.

Driftsinntekter

Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Tjenester inntektsføres etter hvert som de leveres.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt til varig eie og bruk. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets økonomiske levetid. Varige driftsmidler nedskrives til gjenvinnbart beløp ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdi av fremtidige kontantstrømmer knyttet til eiendelen. Nedskrivningen reverseres når grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Driftsmidler anskaffet ved bruk av prosjektmidler balanseføres ikke.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Varer

Varer er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og netto salgsverdi.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene.

Pensjonsforpliktelser

Pensjonsordninger finansiert via sikrede ordninger er ikke balanseført. Pensjonspremien anses i disse tilfeller som pensjonskostnad og klassifiseres sammen med lønnskostnader.

Tilskudd

Tilskudd inntektsføres ved tildeling, og ubrukte midler overføres til senere perioder.

NOTER OSLO MUSEUM

Note 1 Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte m.m.

Lønnskostnader	2020	2019
Lønninger	18 395 313	18 893 848
Arbeidsgiveravgift	2 853 469	3 178 981
Pensjonskostnader	2 452 448	3 057 111
Andre ytelser	474 316	728 948
Sum	24 175 546	25 858 888

Antall årsverk utgjør: 37

Lønn daglig leder	906 132
Andre ytelser daglig leder	15 029
Pensjonsutgifter daglig leder	18 120
Lønn styret	240 000

OTP

Selskapet har inngått avtale om tjenstepensjon som tilfredsstillter lovens krav.

Revisor

Kostnadsført revisjonshonorar i 2020 utgjør kr 215 831. I tillegg kommer honorar for andre tjenester med kr 37 891. Beløp er inkl. mva.

NOTER OSLO MUSEUM

Note 2 Anleggsmidler

	Bygninger og tomter	Maskiner og anlegg	Driftsløsøre, inventar ol.
Anskaffelseskost pr. 01.01.20		217 600	3 499 060
+ Tilgang kjøpte driftsmidler	40 085		694 572
- Avgang i året			159 336
= Anskaffelseskost 31.12.20	40 085	217 600	4 034 296
Akkumulerte avskrivninger 31.12.20		174 040	3 260 205
= Bokført verdi 31.12.20	40 085	43 560	774 091
Årets ordinære avskrivninger		12 520	294 337
Økonomisk levetid		3-6 år	3-10 år
Avskrivningsplan			saldo 10%
		Varebil	Sum
Anskaffelseskost pr. 01.01.20		129 000	3 845 660
+ Tilgang kjøpte driftsmidler			734 657
- Avgang i året			159 336
= Anskaffelseskost 31.12.20		129 000	4 420 981
Akkumulerte avskrivninger 31.12.20		129 000	3 563 245
= Bokført verdi 31.12.20		0	857 736
Årets ordinære avskrivninger			306 857
Økonomisk levetid		5 år	
Avskrivningsplan			

Note 3 Årets overskudd og endringer i egenkapital

	Grunn- kapital	Bundne fond	Kapital- konto	Fond/ prosjekter	Sum
Egenkapital 01.01.2020	201 000	11 992	2 063 491	158 809	2 435 292
Årets endring i fond/ prosjekter	0	33	0	-69 649	-69 616
Årets resultat	0	0	1 095 363	0	1 095 363
Egenkapital 31.12.2020	201 000	12 025	3 158 855	89 160	3 461 040

Det positive årsresultatet er påvirket av at pensjonskostnadene i 2020 ble mye lavere enn estimert, samt at driften av museet var sterkt preget av Covid-19 situasjonen. Dette førte til at planlagte aktiviteter og investeringer ble avlyst og utsatt.

NOTER OSLO MUSEUM

Note 4 Overføringer til fond

	Pr 01.01.2020	Til/fra fondet	Pr 31.12.2020
Fond: Tøyengt.36	71 772	- 62 196	9 576
Fond: Chr. Hanssons	11 992	33	12 025
Fond: Livsvarig medl	66 493	- 4 274	62 219
Donasjon	20 544	- 3 178	17 366
SUM	170 801	-69 615	101 186

Note 5 Bundne midler

I posten inngår bundne skattetrekksmidler med kr 876 736.

Note 6 Fortsatt drift

Resultatet for 2020 viser et overskudd på kr. 1 095 363, mot kr. 10 658 i 2019. Soliditeten og likviditeten er fortsatt god og det er ikke noe som indikerer at driften ikke kan fortsette. Styret vurderer at forutsetningene for fortsatt drift er til stede og legger det til grunn for sin virksomhet.

Note 7 Mottatte tilskudd

	2020	2019
Kommunale tilskudd	18 000 000	18 000 000
Statstilskudd	15 335 000	14 335 000
Prosjekttilskudd	2 675 069	3 736 500
Andre tilskudd/bidrag	647 500	2 192 417
SUM	36 657 569	38 263 917

Note 8 Periodiserte prosjektmidler

	2020	2019
Prosjektmidler overført fra foregående år	4 424 750	2 408 750
Prosjektmidler overført til neste år	-5 674 350	-4 424 700
Netto overførte prosjektmidler	-1 249 600	-2 015 950

NOTER OSLO MUSEUM

Note 9 Prosjektavsetninger

Tilskuddsgiver - prosjekt eksterne	2020	2019
Sparebankstiftelsen - Resonanse, Typisk dem 2	20 000	120 000
Oslo Kommune - Gatelangs i Oslo	20 200	22 000
Oslo Kommune - Livet langs Akerselva	0	10 000
Oslo Kommune - Møte med minner	128 000	96 000
Oslo Kommune - Modell av edel årgang	56 500	46 000
Fritt Ord - Mat og viten	0	25 000
Oslo Kommune - Kulturkafe IKM	144 400	302 000
Sparbankstiftelsen - Grønlands bankende hjerte	339 000	1 056 000
Oslo Kommune, Bydel Gamle Oslo - Debatt om Grønland	28 500	39 000
IMDI - Typisk Dem	23 000	26 000
Norsk kulturråd - Uenighetsfellesskapet	1 623 800	627 000
Norsk kulturråd - Forelskelse, kjærlighet, ekteskap	1 024 200	1 117 000
KKD gaveforsterkning - 2.verdenskrig i Oslo	0	253 700
Fritt Ord - 2.verdenskrig i Oslo	0	150 000
Sparebankstiftelsen - 2.verdenskrig i Oslo	24 200	400 000
Oslo Kommune - Christiania i verden, Innovasjon 2019	52 100	66 000
Oslo Kommune - Lytt til oss, vi har også en stemme	0	69 000
J. Petlitz og hustru Margrethes stiftelse - Erindringsrom Frogner	86 200	0
Norsk Kulturråd - ROS-analyse	100 000	0
KUD gaveforsterkning - Frogner Hovedgård	207 750	0
KUD gaveforserkning - OsLove	264 000	0
Fritt Ord - Damn this neighbourhood is changing	75 000	0
Fritt Ord-Hansansen kjelke	30 000	0
Fritt Ord -Skeiv By 2022	200 000	0
Oslo Kommune -Gatelangsfestivalen	6 100	0
Det Kulturelle skolesekken(DKS)	191 400	0
SUM	4 644 350	4 424 700
Interne prosjektavsetninger	2020	2019
Egenfinansiering-Rehabilitering kontor bak museums butikk	200 000	0
Egenfinansiering-Vedlikehold av Tøyen leilighet	100 000	0
Egenfinansiering-Personalutvikling - Studietur	300 000	0
Egenfinansiering-Oppgradering IT	200 000	0
Egenfinansiering-Utstilling "Byen og kunsten"	80 000	0
Egenfinansiering-Digital formidling	150 000	0
SUM	1 030 000	0
SUM EKSTERNE OG INTERNE PROSJEKTAVSETNINGER	5 674 350	4 424 700

REVISJONSBERETNING

Til styret i Oslo Museum

Ansvarlige partnere:
Svein Brataas
Ole Christian Rasmussen
Per Edwin Engen
Paul-Gunnar Nakken

Medlem av
Den Norske Revisorforening

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Oslo Museum' årsregnskap som viser et overskudd på kr 1 095 363. Årsregnskapet består av balanse per 31.12.2020, resultatregnskap for regnskapsåret per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av stiftelsens finansielle stilling per 31.12.2020, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av stiftelsen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til stiftelsens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

BDT Viken Revisjon AS
Statsautoriserte revisorer
Org.nr: 980 995 151 MVA
revisjon@bdtviken.no
www.bdtviken.no

KUNNSKAPSHUSET BDT VIKEN

OSLO | TØNSBERG | HORTEN | MGSS | HALDEN

REVISJONSBERETNING

BDT VIKEN

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Konklusjon om forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at stiftelsen er forvaltet i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Oslo, 18.02.2021
BDT Viken Revisjon AS

Per Edwin Engen
Statsautorisert revisor

BDT Viken Revisjon AS
Statsautoriserte revisorer
Org.nr: 980 995 151 MVA
revisjon@bdtviken.no
www.bdtviken.no

KUNNSKAPSHUSET BDT VIKEN

OSLO | TØNSBERG | HORTEN | MOSS | HALDEN

REVISORS FUNN

BDT VIKEN

Til Oslo Museum
Postboks 3078 Elisenberg
0207 Oslo

Ansvarlige partnere:
Svein Brataas
Ole Christian Rasmussen
Per Edwin Engen
Paul-Gunnar Nakken

Medlem av
Den Norske Revisorforening

Rapport om faktiske funn

Vi har gjennomført de handlinger som er avtalt med dere og listet opp nedenfor vedrørende mottatt statstilskudd fra Det Kongelige Kulturdepartement for regnskapsperioden 01.01.20 til 31.12.20. Vårt oppdrag ble utført i samsvar med ISRS 4400 «Avtalte kontrollhandlinger». Handlingene ble utført kun for å bistå dere i vurderingen av om mottatt tilskudd er benyttet i henhold til tilsagn fra Det Kongelige Kulturdepartement, og oppsummeres som følger:

1. Vi har innhentet virksomhetens årsregnskap for 2020 og tilsagnsbrev fra Det Kongelige Kulturdepartement datert 17.12.2019 og 23.06.20.
2. Vi har avstemt inntektene i årsregnskapet mot tilsagnsbrev.
3. Vi har vurdert bruken av mottatt tilskudd.

Vi rapporterer våre funn nedenfor:

- a) Med hensyn til punkt 2 har vi funnet at av mottatt tilskudd på kr 15 335 000 er kr 14 305 000 benyttet og inntektsført i 2020. Resterende kr 1 030 000 er overført til 2021.
- b) Med hensyn til punkt 3 og på bakgrunn av revidert regnskap for perioden 01.01.20 til 31.12.20 konstaterer vi at mottatt statstilskudd er benyttet i 2020 i henhold til de hovedmål som er gjengitt i tilsagnsbrev.

Siden de ovenstående kontrollhandlingene hverken utgjør revisjon eller begrenset revisjon i samsvar med revisjonsstandardene, gir vi ikke uttrykk for noen sikkerhet for at regnskapet pr 31.12.20 ikke inneholder vesentlige feil.

Dersom vi hadde utført tilleggshandlinger eller hadde gjennomført revisjon eller begrenset revisjon i samsvar med revisjonsstandardene, kunne andre forhold ha kommet til vår kunnskap og blitt rapport til dere.

Vår rapport er utelukkende utarbeidet for det formål som er beskrevet i første avsnitt i denne rapporten og til deres informasjon, og skal ikke brukes til noe annet formål. Rapporten vedrører kun de kontoer og poster som er spesifisert ovenfor og omfatter ikke regnskapene for Oslo Museum som helhet.

Oslo, 26. februar 2021
BDT Viken Revisjon AS

Per Edwin Engen
Statsautorisert revisor

BDT Viken Revisjon AS
Statsautoriserte revisorer
Org. nr. NO 980 995 151 MVA
E-post: post@bdtviken.no
www.bdtviken.no

Oslo:
Hoffsveien 15
0275 Oslo
Tlf. 22 06 43 60

KUNNSKAPSHUSET BDT VIKEN

OSLO | TØNSBERG | HORTEN | MOSS | HALDEN

REVISORS FUNN

BDT VIKEN

Til Oslo Museum
Postboks 3078 Elisenberg
0207 Oslo

Ansvarlige partnere:
Svein Brataas
Ole Christian Rasmussen
Per Edwin Engen
Paul-Gunnar Nakken

Medlem av
Den Norske Revisorforening

Rapport om faktiske funn

Vi har gjennomført de handlinger som er avtalt med dere og listet opp nedenfor vedrørende mottatt driftstilskudd fra Oslo Kommune Kulturetaten for regnskapsperioden 01.01.2020 til 31.12.2020. Vårt oppdrag ble utført i samsvar med ISRS 4400 «Avtalte kontrollhandlinger». Handlingene ble utført kun for å bistå dere i vurderingen av om mottatt tilskudd er benyttet i henhold til tilsagn fra Oslo Kommune Kulturetaten, og oppsummeres som følger:

1. Vi har innhentet virksomhetens årsregnskap for 2020 og tilsagnsbrev fra Oslo Kommune Kulturetaten datert 25.02.2020.
2. Vi har avstemt inntektene i årsregnskapet mot tilsagnsbrevet.
3. Vi har vurdert bruken av mottatt tilskudd.

Vi rapporterer våre funn nedenfor:

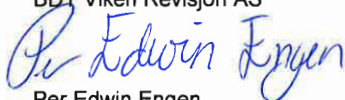
- a) Med hensyn til punkt 2 har vi funnet at mottatt driftstilskudd i 2020 på kr 18 000 000 er inntektsført i sin helhet i 2020.
- b) Med hensyn til punkt 3 og på bakgrunn av revidert regnskap for perioden 01.01.20 til 31.12.20 konstatere vi at mottatt tilskudd er benyttet i henhold til de hovedmål som er gjengitt i tilsagnsbrev.

Siden de ovenstående kontrollhandlingene hverken utgjør revisjon eller begrenset revisjon i samsvar med revisjonsstandardene, gir vi ikke uttrykk for noen sikkerhet for at regnskapet pr 31.12.20 ikke inneholder vesentlige feil.

Dersom vi hadde utført tilleggshandlinger eller hadde gjennomført revisjon eller begrenset revisjon i samsvar med revisjonsstandardene, kunne andre forhold ha kommet til vår kunnskap og blitt rapport til dere.

Vår rapport er utelukkende utarbeidet for det formål som er beskrevet i første avsnitt i denne rapporten og til deres informasjon, og skal ikke brukes til noe annet formål. Rapporten vedrører kun de kontoer og poster som er spesifisert ovenfor og omfatter ikke regnskapene for Oslo Museum som helhet.

Oslo, 26. februar 2021
BDT Viken Revisjon AS

Per Edwin Engen
Statsautorisert revisor

BDT Viken Revisjon AS
Statsautoriserte revisorer
Org. nr. NO 980 995 151 MVA
E-post: post@bdtviken.no
www.bdtviken.no

Oslo:
Hoffsveien 15
0275 Oslo
Tlf. 22 06 43 60
Fax. 22 06 43 70

KUNNSKAPSHUSET BDT VIKEN
OSLO | TØNSBERG | HORTEN | MOSS | HALDEN

Kulturdepartementet

Oslo Museum er hovedsaklig støttet av Oslo kommune og Kulturdepartementet

om;
oslo museum

Postboks 3078, Elisenberg
0207 Oslo
Tel. 23 28 41 70
www.oslomuseum.no